

ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร :
ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดกำแพงเพชร

ดวงจันทร์ ขอมมา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์บัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

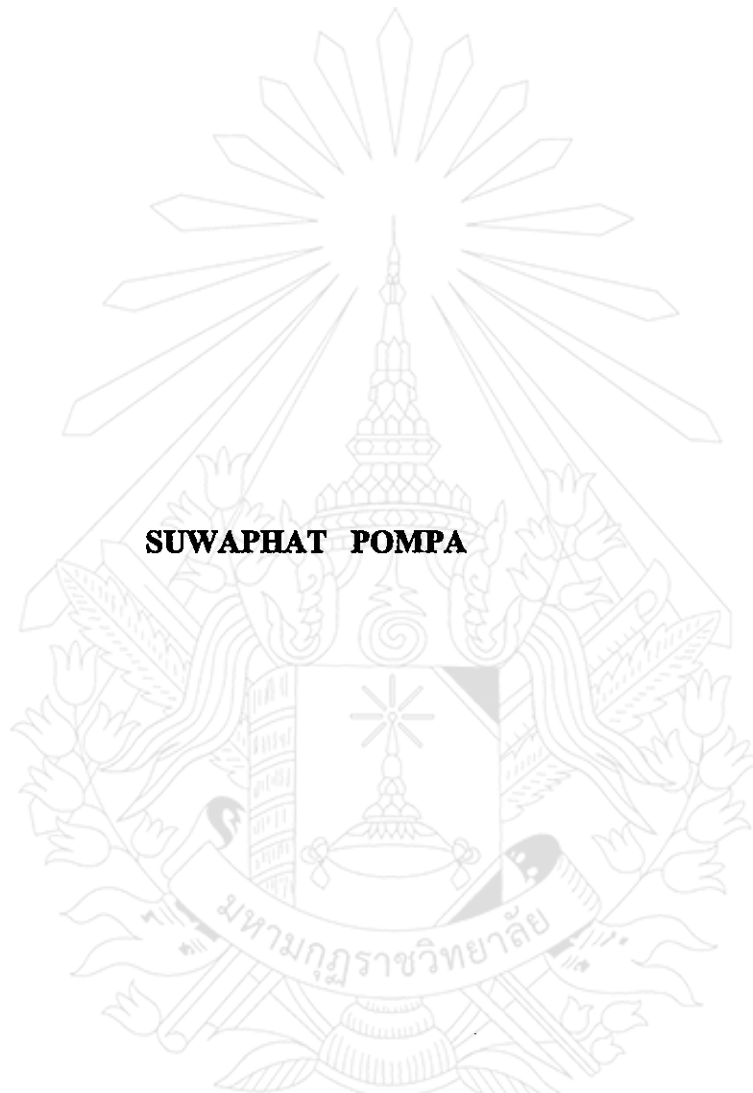
ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร :
ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

B 16559

**VOTERS BEHAVIORS IN CASTING BALLOTS IN GENERAL
ELECTION : A CASE STUDY OF ELECTORAL ZONE 3,
KAMPHAENG PHET**

SUWAPHAT POMPA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ART
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2551 (2008)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

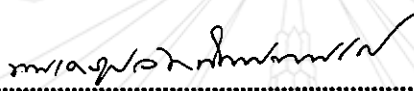
ชื่อนักศึกษา : สุวภัทร ป้อมภา

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

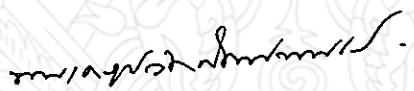
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. ภาคภูมิ อินทวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก

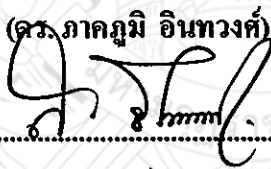
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

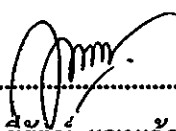
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ภาคภูมิ อินทวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์)

..... กรรมการ
(ดร. ชีรต์ม์ แสงแก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Voters' Behaviors in Casting Ballots in General Election : A
Case Study of Electoral Zone 3, Kamphaeng Phet
Student's Name : Suwaphat Pompa
Department : Government
Advisor : Dr. Paakpoom Intawong
Co – Advisor : Asst. Emeritus. Dr. Sukit Chaimusik

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate school
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Paakpoom
..... Advisor
(Dr. Paakpoom Intawong)

S. Chaimusik
..... Co-Advisor
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Saran W.
..... Member
(Assoc. Prof. Dr. Saran WongKhamchantra)

Theerat S.
..... Member
(Dr. Theerat Saengkaew)

หัวข้อนิพนธ์	:	ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา	:	ศุภภัทร ป้อมภา
สาขาวิชา	:	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ดร. ภาคภูมิ อินทร์วงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
ปีการศึกษา	:	2551

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร และ 2) เพื่อศึกษาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพทางสังคม และรายได้ โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 109,254 คน จากข้อมูลจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ปี พ.ศ. 2549 ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้
 - 1.1 ด้านการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ตกหล่น จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 91.75
 - 1.2 ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 97.5
 - 1.3 ด้านการไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่ ไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามสถานที่ ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมไว้ให้ จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5

1.4 ด้านการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่ ไม่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 389 คน คิดเป็นร้อยละ 97.25

1.5 ด้านการเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัครองค์การเอกชน ในการสังเกตการณ์การนับคะแนน จำนวน 393 คน คิดเป็นร้อยละ 98.25

2. ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการเลือกตั้ง จากโทรทัศน์ จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 87.25

Thematic Title : **Voters'Behaviors in Casting Ballots in General Election :
A Case Study of Electoral Zone 3, Kamphaeng Phet**

Student's Name : **Suwaphat Pompa**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Paakpoom Intawong**

Co – Advisor : **Asst. Emeritus. Dr. Sukit Chaimusik**

Academic year : **B.E. 2551 (2008)**

ABSTRACT

The objective of this thesis paper were (independent study) 1) to study behaviour of people in using of vote member of the house of representative in the 3 Kamphaeng Phet electorate and 2) to lane for people's perception in political information in 3 Kamphaeng Phet electorate classified by sex, age, education vocation, social status and incomes. The population were consisted of 109,254 people who were in 3 Kamphaeng Phet electorate this data were from the data of people who get the right in voting in the 3 Kamphaeng Phet electorate in B.E. 2007. The samples were 400 people chosen by using Yamane. Statistical were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of research were found as follows :

1. Using of the vote member of the house of representative behaviour of people in the 3 Kamphaeng Phet electorate were divided into 5 aspects.

1.1 For political election information the 3 Kamphaeng Phet electorate found out that 367 people who could be using of vote member of the house of representative did not miss unintentionally which were at 91.75 percent.

1.2 For using of vote member of the house of representative found out that 390 people be in using the vote member of the house of representative which were at 97.5 percent.

1.3 For listening of representative's speech in the 3 Kamphaeng Phet electorate found out that 294 people be in listen to the representative's speech which were at 73.5 percent.

1.4 For observation in voting of member of the house of representative in the 3 Kamphaeng Phet electorate found out that 389 people did not observe in voting of member of the house which were at 97.25 percent.

1.5 For observation in counting votes of member of the house of representative in the 3 Kamphaeng Phet electorate found out that 393 people were not the volunteers of observation which were at 98.25 percent.

2. The lane for people's perception in political information in the 3 Kamphaeng Phet electorate found out that 341 people know election information from television which were at 87.25 percent.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. ภาคภูมิ อินทวงศ์ ประธานกรรมการสารนิพนธ์ และ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก ที่ได้สละเวลาในการให้คำแนะนำ ปรีกษา ชี้แนะแนวทาง เอาใจใส่ ติดตาม และให้ความกรุณาตรวจสอบแก้ไขจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาในการศึกษาเล่าเรียน ณ ศูนย์การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรแห่งนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร และพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชรทุกท่าน และเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท รุ่นที่ 1 ศูนย์การศึกษากำแพงเพชรที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาที่ดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้โอกาสและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับผู้วิจัย ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

คุณค่าและความดีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอน้อมรำลึกและบูชา พระคุณพ่อ พระคุณแม่ และครอบครัวที่ได้ส่งเสริม สนับสนุน เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยขอน้อมรับข้อบกพร่อง ต่างๆที่มีในการศึกษารั้งนี้แต่ผู้เดียว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจจะศึกษาในอนาคต ต่อไป

สุภัทร ป้อมภา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดการเลือกตั้ง	6
2.2 แนวคิดเรื่องการเลือกตั้งระบบใหม่	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน	21
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้ง	21
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	22
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.7 สรุปกรอบแนวคิด	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	38

	๗
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้	41
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร	46
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัด กำแพงเพชร	55
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	57
5.1 สรุปผลการวิจัย	57
5.2 อภิปรายผล	50
5.3 ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก รายนามเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	71
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	74
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	80
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	89
ประวัติผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	42
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	42
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพ	43
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับ การศึกษา	43
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	44
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้	44
ตารางที่ 4.7	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการ เป็นสมาชิกพรรคการเมือง	45
ตารางที่ 4.8	แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ของประชาชน	46
ตารางที่ 4.9	แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	48
ตารางที่ 4.10	แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการไปฟัง การปราศรัยหาเสียง ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	52
ตารางที่ 4.11	แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการเข้าร่วมสังเกตการณ์ การใช้ สิทธิเลือกตั้ง	53
ตารางที่ 4.12	จำนวนและค่าร้อยละการเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง	54
ตารางที่ 4.13	แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ของประชาชน	55

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้งตัวแทนประชาชนเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ในระบบการปกครองที่เชื่อว่าอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของปวงชน ซึ่งคิดค้นขึ้นแทนระบบปกครองที่ถือคติอำนาจอธิปไตยเป็นของบุคคลใดเป็นพิเศษ เป็นเครื่องมือให้ความชอบธรรมในอำนาจปกครองของตน การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะทำการปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจการปกครองของผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติ การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคหรือหนึ่งกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการยุติข้อขัดแย้งในระบบการเมืองโดยเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา และกติกาดังกล่าวจะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินของผู้เลือกตั้ง โดยฝ่ายที่ชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชนให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ฝ่ายแพ้ก็จะหาทางเอาชนะในคราวต่อไปตามวิถีทางที่กฎเกณฑ์และกติกาได้กำหนดไว้ วิธีการเช่นนี้ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการสืบต่ออำนาจการเมืองและการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี ไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ผิดกฎหมายและไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหารเป็นกลไกในการสับเปลี่ยนอำนาจ ดังนั้นกระบวนการการเลือกตั้งภายในเงื่อนไขที่กล่าวมานี้จึงแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มีอำนาจและอิทธิพลมากที่สุดเพียงพรรคเดียว หรือกลุ่มคณะบุคคลเพียงคณะเดียวซึ่งใช้ในการเลือกตั้งเป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมในอำนาจการปกครองเท่านั้น มิใช่เป็นกลไกเพื่อขจัดความขัดแย้งหรือเพื่อตัดสินการสืบต่ออำนาจแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบต่ออำนาจและเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะว่าประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตน ด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาทางการเมือง โดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบ

และวิธีดำเนินการปกครอง เลือกนโยบายสาธารณะ เลือกระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการดำรงไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ จึงต้องพัฒนาปรับปรุงหรือปฏิรูประบบและกระบวนการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบัน ประเทศไทยเริ่มมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2476 และนับแต่นั้นเป็นต้นมา ก็ได้มีการเลือกตั้งอีกรวม 18 ครั้ง ซึ่งต่างก็เป็นที่ยอมรับกันว่า การเลือกตั้งในแต่ละครั้งมักมีเสียงสะท้อนออกมาเสมอว่ามีการซื้อ-ขายเสียง¹

ทั้งนี้ เนื่องจากบรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองต่างๆ ส่วนแต่คำหนึ่งถึงการได้มาซึ่งชัยชนะในการเลือกตั้งเท่านั้น ไม่ว่าจะต้องใช้วิธีการใดก็ตาม จึงทำให้หลักการและเหตุผลตลอดจน จริยธรรมทางการเมืองถูกละเลยไป กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเลือกตั้งเป็นเรื่องของการแย่งชิงผลประโยชน์ด้วยวิธีการที่สกปรก ไร้ศีลธรรม ปราศจากกติกาอันสมควร เมื่อที่มาและวิธีการได้มาซึ่งผู้แทนราษฎรเป็นเช่นนี้ จึงทำให้บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องดักดวงและกอบโกยผลประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของตน เมื่อระบบการเมืองไทยไม่สามารถจะมีกระบวนการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง จึงนำพาประเทศไปสู่ภาวะวิกฤติในหลาย ๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤติการณ์ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านสังคม ดังเช่นที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน²

ในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งไม่ว่าจะในรูปแบบในระดับและวิธีการอย่างไรก็ตาม จะพบว่า มีปัจจัยและตัวแปรหลายอย่างที่มีอิทธิพลหรือผลอันซับซ้อนต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนทั้งสิ้น ปัจจัยและตัวแปรต่างๆ เหล่านี้กล่าวโดยรวม ๆ ก็ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคล วัย เพศ การศึกษา อาชีพ อุปนิสัย เหตุผล ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ครอบครัวยุทธศาสตร์ กิจกรรมฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ ฯลฯ และปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อาทิ พฤติกรรมร่วมทางสังคม ระดับการพัฒนาหรือความทันสมัยทางสังคมและเศรษฐกิจ การกระทำหรือปฏิกิริยาตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผู้นำทางการเมือง หรือผู้แทนของประชาชน เป็นต้น

¹พิชาย รัตนดิถิก ณ กุเกิด, **ระบบทูลุการเลือกตั้ง**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีสังคม, 2537), หน้า 11.

²กนก วงศ์ตระหง่าน, **ประชาธิปไตยกับพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง**, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526), หน้า 28.

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร และศึกษาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร ในการสรุปผลรวมคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ได้มีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร มาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียง 55.05% จากจำนวนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ทั้งหมด ซึ่งน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 4 เขตเลือกตั้ง ของจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งจังหวัดกำแพงเพชรมีเขตเลือกตั้งทั้งหมดรวม 5 เขตเลือกตั้ง

จึงเป็นเหตุผลสำคัญ ที่ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อจักได้เป็นแนวทางในการพัฒนา ของ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อที่จะได้ทำให้เพิ่มจำนวนของผู้ใช้สิทธิให้มากที่สุด ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ที่ต้องการศึกษาระบบการเมืองไทยในแง่มุมของการพัฒนากระบวนการการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

1.2.2 เพื่อศึกษาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การศึกษาพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน
2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3. การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4. การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง
5. การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง

1.3.4 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 109,254

คน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 400 คน
คำนวณโดยใช้สูตรของ ยามาเน่

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยคาดหวังผลที่จะได้รับจากการวิจัย ไว้ดังนี้

1.4.1 เพื่อที่จะได้ทราบพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

1.4.2 เพื่อที่จะได้รับทราบความสนใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้ง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน

1.4.3 เพื่อที่จะได้รับทราบข้อบกพร่องของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

1.4.4 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาระบบการเมืองไทยในแง่มุมของการพัฒนาระบบการการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนต่อไป

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดในกลุ่มพรรคการเมืองใดหรือพรรคการเมืองหนึ่ง เพื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน หมายถึง บุคคลใดไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย มีสัญชาติไทย (ถ้าแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้ง โดยทำหน้าที่ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

พหุกิจกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ได้รับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากช่องทางสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน วิทยุชุมชน วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์รายวัน สถานีโทรทัศน์ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง แผ่นพับใบปลิว วารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการ รถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร สมาชิกในครอบครัว สมาชิกในสถานที่ทำงาน ตำราเรียน และในสถานศึกษา กลุ่มเพื่อน และสภากาแฟ เป็นต้น

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ สรุปผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน แนวคิดเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในส่วนท้ายจะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 แนวคิดการเลือกตั้ง
- 2.2 แนวคิดเรื่องการเลือกตั้งระบบใหม่
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการเลือกตั้ง

2.1.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

ความหมายของการเลือกตั้งนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายคำว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนคนในกรณีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น

วิสุทธิ โภธิแทน ให้ความหมาย การเลือกตั้งว่า “การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลหลาย ๆ คน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลาย ๆ บัญชีเพื่อให้ไปกระทำการอันหนึ่งอันใดแทนตน”¹

¹วิสุทธิ โภธิแทน, **ประชาธิปไตย :แนวคิดและตัวแบบประชาธิปไตยในอุดมคติ**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524), หน้า 19.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ให้ความหมาย การเลือกตั้ง ว่า “เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง(demand) หรือสนับสนุน (support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง”²

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ ให้ความหมาย การเลือกตั้งว่า “การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นผู้แทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยโดยบริหารกิจการของประเทศ” ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง³

2.1.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งตัวแทนประชาชนเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ในระบบการปกครองที่เชื่อว่าอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของปวงชน ซึ่งคิดค้นขึ้นแทนระบบปกครองที่ถือคติอำนาจอธิปไตยเป็นของบุคคลใดเป็นพิเศษ เป็นเครื่องมือให้ความชอบธรรมในอำนาจปกครองของตน การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะทำการปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจการปกครองของผู้ปกครองให้เป็นที่ไปโดยสันติ การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคหรือหนึ่งกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการยุติข้อขัดแย้งในระบบการเมือง โดยเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา และกติกา ดังกล่าวจะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินใจของผู้เลือกตั้ง โดยฝ่ายที่ชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชนให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ฝ่ายแพ้ก็จะหาทางเอาชนะในคราวต่อไปตามวิถีทางที่กฎเกณฑ์และกติกาได้กำหนดไว้ วิธีการเช่นนี้ช่วยอำนวยความสะดวกอำนาจการเมือง และการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี ไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ผิดกฎหมายและไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหารเป็นกลไกในการสับเปลี่ยนอำนาจ ดังนั้นกระบวนการการเลือกตั้งภายในเงื่อนไขที่กล่าวมานี้จึงแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มีอำนาจและอิทธิพลมากที่สุดเพียงพรรคเดียว หรือกลุ่มคณะบุคคลเพียงคณะเดียวซึ่งใช้ในการเลือกตั้งเป็น

²พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, **การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2536**, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527), หน้า 76.

³พิมลจรรย์ นามวัฒน์, **พหุติกรรมการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528), หน้า 112.

ข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมในอำนาจการปกครองเท่านั้นมิใช่เป็นกลไกเพื่อขจัดความขัดแย้งหรือเพื่อตัดสินใจการสืบต่ออำนาจแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจธิปไตย โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบต่ออำนาจและเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะว่าประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตน ด้วยการเลือกหรือไม่เลือกคนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาทางการเมือง โดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบและวิธีดำเนินการปกครอง เลือกนโยบายสาธารณะ เลือกระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการสร้างไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

การเลือกตั้งทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นถือว่าเป็นวาระแห่งชาติ⁴

การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนและบรรลุนิติวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ จึงต้องพัฒนาปรับปรุงหรือปฏิรูประบบและกระบวนการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบัน

2.1.3 หลักเกณฑ์การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย

การเลือกตั้งที่จะเป็นการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตยนั้น ต้องมีลักษณะ 6 ประการดังต่อไปนี้

1. การเลือกตั้งที่เป็นอิสระเสรี (Free Election)

การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน ต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์และสมัครใจ ผู้ใดจะมาชักจูง กดขี่ บังคับหรือใช้อิทธิพลกดดันให้ผู้นั่งผู้ใดเลือกหรือไม่เลือกผู้ใดจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมสามารถใช้ดุลพินิจของตนเพื่อที่จะเลือกหรือไม่เลือกผู้หนึ่งผู้ใดก็ย่อมทำได้

⁴สุชาติ คำป้อม, **คู่มือประชาชนสำหรับการเลือกตั้ง**, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2547), หน้า 13

แนวความคิดการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

1. การเลือกตั้งควรเป็นสิทธิ โดยถือหลักว่าบุคคลควรมีอิสระอย่างเต็มที่ในการที่จะใช้สิทธิหรือไม่ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และมีอิสระที่จะเลือกหรือไม่เลือกใครก็ได้
2. การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ โดยถือหลักว่าประชาชนทุกคนมีหน้าที่ในการไปออกเสียงเลือกตั้ง ฉะนั้นประชาชนจึงถูกบังคับให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากผู้ใดจะละเมิดหน้าที่นั้นจะถือว่ามีความผิด ประเทศที่ถือหลักนี้เชื่อว่าการบังคับคนไปใช้สิทธิย่อมไม่ขัดกับหลักอิสระในการเลือกตั้ง เนื่องจากบังคับให้ไปใช้สิทธิเท่านั้น แต่ไม่ได้บังคับว่าจะต้องเลือกผู้หนึ่งผู้ใด โดยเฉพาะ ประเทศที่บังคับให้ประชาชนมีหน้าที่ในการออกเสียงเลือกตั้งเช่น ออสเตรเลีย อาร์เจนตินา ออสเตรีย เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก อิตาลี และประเทศไทย เป็นต้น

จุดประสงค์ของการกำหนดให้การออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน

1. เพื่อให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนการบังคับให้ประชาชนไปเลือกตั้งก็เพื่อเป็นการฝึกฝนให้เข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในทางปฏิบัติและทำให้ประชาชนมีความรับผิดชอบทางการเมืองมากขึ้น
2. ให้ประชาชนมีความสนใจเรื่องการเมืองเลือกตั้ง ประเทศไทยถือการเลือกตั้งเป็น สิทธิ มาตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรก (พ.ศ. 2476) ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งกัน น้อยมาก ไม่มีความตื่นตัวทางการเมืองกลายเป็นปัญหาของระบอบประชาธิปไตยที่ยาวนานและต่อเนื่อง ผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจึงมีลักษณะเป็น ผู้แทนของคนส่วนน้อย
3. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ถือหลักการปกครองด้วยเสียงข้างมาก (Majority Rule , Minority Right) ฉะนั้นเพื่อให้เกิดหลักการปกครองด้วยเสียงข้างมากจึงต้องบังคับให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะในประเทศที่ประชาชนไม่ค่อยมีจิตสำนึกทางการเมือง
4. เป็นหน้าที่ของประชาชน (Civil Duty) ตามหลักการเลือกตั้งที่ถือหลัก หน้าที่ นั้น มีความเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดี ทุกคนที่จะต้องไปเลือกตั้ง การเลือกตั้งเปรียบเสมือนเป็น หน้าที่ของประชาชนเช่นเดียวกับหน้าที่อื่น ๆ เช่น หน้าที่การรับราชการทหาร การเสียภาษี การศึกษา ฯลฯ นั่นเอง

การบังคับให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมีกฎหมายกำหนดโทษไว้สำหรับผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การกำหนดโทษมีตั้งแต่การว่ากล่าวตักเตือน การประกาศรายชื่อผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิให้สาธารณชนได้รับทราบ การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามระยะเวลาที่กำหนด และการปรับ เป็นต้น

2. การเลือกตั้งโดยลับ (Secret Voting)

- 2.1 เป็นมาตรการเสริมเพื่อทำให้การเลือกตั้งเป็นอิสระเสรี
- 2.2 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น ผู้ใดจะมาขอทราบหรือล่วงรู้ในการเลือกตั้งไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการเลือกตั้งถือเป็นเอกสิทธิ์เฉพาะบุคคล
- 2.3 รัฐจะต้องให้หลักประกันแก่ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างเต็มที่ เพื่อป้องกันการข่มขู่ หรือบังคับให้ตนต้องเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด และทำให้ผู้ใช้สิทธิสามารถใช้ดุลยพินิจในการเลือกตั้งได้อย่างแท้จริง

3. การเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election)

- 3.1 ในการเลือกตั้ง ต้องมีผู้สมัครให้เลือกหลายคน
- 3.2 รัฐต้องยอมให้บุคคลที่มีความคิดเห็นต่างกันลงสมัครแข่งขันกันได้ (การเปิดโอกาสกว้าง)
- 3.3 การเลือกตั้งต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ควบคุมไม่ให้มีการทุจริต คดโกงในการเลือกตั้ง เช่น การซื้อเสียง การปลอมบัตร การใช้สิทธิแทนคนอื่น การเปลี่ยนหีบเลือกตั้ง ฯลฯ เป็นต้น

4. การเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา (Period Election)

- 4.1 ต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ของการดำรงตำแหน่งของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผู้แทนได้
- 4.2 เมื่อการดำรงตำแหน่งครบตามกำหนดระยะเวลา ก็ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่
- 4.3 การกำหนดระยะเวลาไม่ควรจะสั้นหรือนานเกินไป

5. การเลือกตั้งที่เสมอภาค (Equal Suffrage)

- 5.1 ทุกคนต้องมีคะแนนเสียงเท่ากัน ไม่ว่าบุคคลจะมีชาติ ชนชั้น กำเนิดหรือฐานะวรรคตใด แตกต่างกันอย่างไรรก็ตาม
- 5.2 น้ำหนักของคะแนนเสียงของแต่ละบุคคลย่อมเท่ากัน การนับคะแนนเสียงของทุกคนย่อมเท่ากันเสมอ

6. การเลือกตั้งอย่างทั่วถึง (Universal Suffrage)

- 6.1 รัฐต้องให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยไม่กีดกันให้เลือกเพศ ศิวพรรณ ชั้นวรรณะ หรือฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ของคนที่แตกต่างกัน ชาย หญิงย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกัน

6.2 รัฐต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ให้สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างทั่วถึง จัดให้มีหน่วยเลือกตั้งมากมีการประชาสัมพันธ์ บางประเทศได้ให้ความสะดวกแก่ผู้เลือกตั้งหลายวิธี เช่น

6.2.1 Postal Voting การลงคะแนนเสียงทางไปรษณีย์

6.2.2 Proseey Voting การใช้สิทธิแทนกันได้

6.2.3 Advance Voting การออกเสียงล่วงหน้า

6.2.4 Special polling Slaton การจัดหน่วยเลือกตั้งพิเศษ

6.2.5 Absentee Voting การเลือกตั้งต่างเขต ฯลฯ

6.2.6 ในการจำกัดสิทธิเลือกตั้งของบุคคล ต้องกระทำโดย กรรมการต้องยึดหลักสากลในการจำกัดสิทธิเลือกตั้ง เช่น หลัก Citizenship, Maturity , Residence, Mental , Fitness , Moral conduct เป็นต้น⁵

2.1.4 ประเภทของการเลือกตั้ง

การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตการเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน เป็นต้น แต่ในที่นี้จะแบ่งประเภทของการเลือกตั้งโดยถือหลักเกณฑ์ตามลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง สำหรับการกำหนดเขตการเลือกตั้งและวิธีการคิดคะแนนนั้นจะนำไปพิจารณาในส่วนของวิธีการและระบบการเลือกตั้งในบทต่อไป

ประเภทของการเลือกตั้งตามที่มาของการเลือกตั้งนั้นในที่นี้ขอแบ่งเป็น 3 ประเภท

1. การเลือกตั้งทั่วไป (General – Election)

การเลือกตั้งทั่วไป หมายถึง การเลือกตั้งที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศลงคะแนนเสียงพร้อม ๆ กัน การเลือกตั้งทั่วไปมี 2 กรณี คือ ครบวาระที่จะต้องมีการเลือกตั้ง และยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปนี้จะเป็นเครื่องชี้วัดกระแสความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่จะชี้วัดได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับระบบพรรคการเมืองของประเทศนั้น ๆ อาทิเช่น ประเทศในระบบสองพรรคการเมือง การเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นเครื่องชี้วัดว่า ประชาชนยังคงสนับสนุนรัฐบาลเดิมอีกหรือไม่ สำหรับประเทศที่เป็นระบบหลายพรรคการเมือง ลักษณะการจัดตั้งรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสม ผลการเลือกตั้งทั่วไปไม่อาจชี้วัดได้ชัดเจน

⁵มานิตย์ จุมปา, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540, (กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2541), หน้า 97

ว่า ประชาชนต้องการรัฐบาลเดิมหรือรัฐบาลใหม่ได้ เพราะการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นอยู่กับการรวบรวมเสียงข้างมากของพรรคการเมืองต่าง ๆ หลังจากการเลือกตั้งได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งทั่วไปก็ยังเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมือง และแนวโน้มของกระแสความคิดทางการเมืองของประชาชนในประเทศหรือในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ความแตกต่างของจำนวน ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองกับชนบทปริมาณและลักษณะการซื้อสิทธิ ขายเสียงในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ ความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครกับส่วนภูมิภาคอื่น ๆ เป็นต้น

2. การเลือกตั้งซ่อม (By – election)

ในกรณีที่ผู้แทนขาดจากสมาชิกภาพ เช่น ตาย ลาออก หรือเพราะเหตุอื่น ๆ ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งซ่อมนี้อาจจะมีความสำคัญไม่เท่ากับการเลือกตั้งทั่วไป อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งซ่อมในเขตการเลือกตั้งที่ประชาชนมีความสนใจทางการเมืองอยู่บ้างแล้ว การเลือกตั้งซ่อมก็จะเป็นเครื่องมือในการวัดความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือรัฐบาลได้

3. การเลือกตั้งซ้ำ (Re Election)

หมายถึงการเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้นในเขตเลือกตั้งใดเลือกตั้งหนึ่ง โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะเกิดจากการฟ้องร้องต่อศาลว่ามีการเลือกตั้ง โดยมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ถ้าศาลมีคำพิพากษาว่าเขตการเลือกตั้งใดมีการเลือกตั้งที่มิชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งให้การเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นโมฆะ และให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ผู้แทนคนใดได้รับเลือกตั้งก่อนศาลจะสั่งให้มีการเลือกตั้งนั้นเป็นโมฆะ จะพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลสั่งให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ แต่ทั้งนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อกิจการต่าง ๆ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ นั้นได้ ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2.1.5 สิทธิในการเลือกตั้ง

ความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกตั้งมีเพียงใดและมีความหมายแค่ไหนต่อระบอบการปกครองประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาก็คือ หากเสรีภาพในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเป็นเครื่องกำหนดที่มาของขอบเขตและองค์กรของอำนาจทางการเมืองได้อย่างแท้แล้ว สิทธิในการเลือกตั้งนั้นก็มีความสำคัญทางการเมือง แต่ถ้าการเลือกตั้งเป็นไปในทางหลอกลวง เอารัดเอาเปรียบ ผูกขาดหรือยุติธรรมแล้ว ความสำคัญของสิทธิในการเลือกตั้งก็หมดไป

ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจะให้สิทธิในการเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างกว้างขวางในสังคมเปิด (Open Society) ดังเช่นประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ก็มีไว้ว่าประชาชนทุกคนจะมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเป็นประชาชนที่มีคุณสมบัติตามที่

กฎหมายกำหนด ซึ่งจะมีเสียงได้หนึ่งเสียง แต่ละเสียงมีความสำคัญเท่ากัน ความเท่าเทียมกันของสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในระบบประชาธิปไตย ตรงกันข้ามในสังคมปิด (Closed Society) ผู้มีอำนาจทางการเมืองให้สิทธิในการเลือกตั้งก็จริงอยู่ แต่ได้มีการนำเอาวิธีการหลายอย่างมาใช้เพื่อจำกัดสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จนทำให้ระบบการเลือกตั้งไม่มีความหมาย โดยการให้พรรคการเมืองที่มีอำนาจในประเทศเข้าควบคุมหรือใช้อิทธิพลเหนือการเลือกตั้ง ดังเช่นสหภาพโซเวียตเป็นชาติที่มีระบบการเลือกตั้งที่มีหลักเกณฑ์ มากมาย และผู้ที่จะมีอำนาจบันดาลให้ การเลือกตั้งเป็นไปในทางใดทางหนึ่งนั่นก็คือ พรรคคอมมิวนิสต์ และตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคนี้ ประชาชนหรือมวลชนไม่มีโอกาสจะเข้าควบคุมโดยการเลือกตั้งได้ การเลือกตั้งในสังคมปิดจึงคงอยู่เพียงรูปแบบหาที่มีความหมายที่แท้จริงแต่อย่างใดไม่ สิทธิในการเลือกตั้งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

1. สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด เช่น เกี่ยวกับอายุ สัญชาติ ความรู้ ถ้าเป็นตำแหน่งสำคัญ เช่น ตำแหน่งประธานาธิบดีหรือตำแหน่งตุลาการ ก็มักจะกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ ในอดีตได้กำหนดคุณสมบัติในทางทรัพย์สินเงินทองไว้ด้วย แต่ในปัจจุบันได้ยกเลิกไปเพราะเหตุว่าขัดกับหลักประชาธิปไตย สหภาพโซเวียตได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เพียงเล็กน้อยแต่ในทางพฤตินัยผู้ที่สมัครเข้ารับเลือกตั้งจะต้องเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์หรือเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรค ดังนั้นการเป็นสมาชิกของพรรค หรือการที่พรรครับรองจึงกลายเป็นคุณสมบัติ ที่จำเป็นของบุคคลที่จะได้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในรัฐ เป็นแต่เพียงว่าคุณสมบัติดังกล่าวมิได้ปรากฏไว้ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเท่านั้นเอง

การให้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ในแนวปฏิบัติแล้วแม้ในประเทศที่ประชาธิปไตยมีรากฐานมั่นคง ก็ยังไม่อาจให้ประชาชนทุกคนในประเทศใช้สิทธินี้ได้ บุคคลหลายประเภทอาจจะต้องถูกจำกัดสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น เขาวชน คนต่างด้าว ผู้ที่ต้องโทษจำคุก ผู้วิกลจริต เป็นต้น

2. สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

ผู้ที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติเป็นพิเศษ เช่น สัญชาติ อายุ ภูมิลำเนา ชื่อในทะเบียน เป็นต้น ส่วนที่ผู้ที่จะใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องมีสัญชาติของประเทศนั้น นับเป็นสิ่งจำเป็น เพราะผู้มีสัญชาติย่อมมีความผูกพันเป็นพิเศษต่อประเทศของตน คือ มีความรักและความภักดี ตลอดจน มีภาระหน้าที่ที่จะรับใช้ประเทศชาติ เพราะฉะนั้นจึงควรได้รับสิทธิพิเศษที่จะออกเสียงเลือกตั้ง เพื่อจะมีส่วนในการกำหนดแนวนโยบายในการปกครองประเทศของตน

ประเด็นที่เป็นปัญหาสำหรับสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง คือ อายุ บางประเทศถือว่าอายุ 18 ปี เป็นอายุที่เหมาะสมที่บุคคลมีความสามารถบริบูรณ์ แต่บางประเทศกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ถึง 25 ปี วิธีการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับอายุข้อหนึ่งว่า ถ้าอายุสูงก็อาจจะมีความคิดที่มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ตามอายุ การมีอายุน้อยก็อาจจะมีวุฒิภาวะและสติปัญญาพอควรแก่การตัดสินใจในทางการเมืองได้

ส่วนเรื่องภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งตามระยะเวลาที่กำหนดก็ดี หรือการที่จะต้องมีชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็ดี ก็เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเพื่อให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในฐานะที่ควรจะทราบความเป็นไปในการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งนโยบายพรรคการเมือง ทั้งนี้ เพราะเชื่อกันว่าผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งได้

ถูกต้อง ส่วนการใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ผู้ทำการเลือกตั้งจะต้องใช้สิทธิของตนได้อย่างอิสระ ปราศจากการบีบบังคับใด ๆ ทั้งสิ้น⁶

2.2 แนวคิดเรื่องการเลือกตั้งระบบใหม่

2.2.1 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. องค์ประกอบของสภาผู้แทนราษฎรสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 500 คน โดยมีสมาชิก 2 ประเภทคือ

- 1.1 สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ (Party list) จำนวน 100 คน
- 1.2 สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน

2. อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง

2.2.2 วิธีการเลือกตั้ง (ส.ส.)

วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. วิธีการได้มาซึ่ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ

ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา 99) บัญชีรายชื่อนี้ พรรคการเมืองจะจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละ 100 คน โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- 1.1 ประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่างๆอย่างเป็นธรรม

⁶ มานิตย์ จุมปา, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540, อ่างแล้ว, หน้า 101.

1.2 ไม่ซ้ำกับรายชื่อในบัญชีที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้น และไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

1.3 จัดทำรายชื่อเรียงตามลำดับหมายเลข

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ผู้สมัครของพรรคการเมืองจะเป็น ส.ส. ตามสัดส่วนคะแนนเสียงที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับ โดยที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ได้รับเลือกตั้งเรียงตามลำดับจากหมายเลขต้นบัญชีลงไปตามจำนวนสัดส่วน ส.ส. ที่คำนวณได้สำหรับบัญชีรายนั้นตามสัดส่วนคะแนนเสียงที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ได้รับเลือกตั้งเรียงตามลำดับจากหมายเลขต้นบัญชีลงไปตามจำนวนสัดส่วน ส.ส. ที่คำนวณได้สำหรับบัญชีรายนั้น

การคำนวณหาผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีของการเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ ให้คำนวณจากสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะได้รับเลือกในแต่ละพรรคการเมือง (พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 76)

1. ให้รวมผลการนับคะแนนทั้งหมดที่พรรคการเมืองได้รับคะแนนจากแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น
2. ให้นำคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 5 ของคะแนนที่นับได้ทั้งหมด ตาม (1) หักออกโดยไม่นำมารวมคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้ง
3. ให้นำคะแนนที่เหลือภายหลังจากได้หักคะแนนแล้วตาม (2) หารด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ถือเป็นจำนวนคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน
4. ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้รับให้นำคะแนนรวมของบัญชีรายชื่อแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนร้อยละห้าขึ้นไป หารด้วยจำนวนคะแนนเฉลี่ยตาม (3) ผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มที่ได้รับคือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ โดยเรียงลำดับจากรายชื่อแรกของบัญชีรายชื่อเป็นลำดับไป
5. ในกรณีที่จำนวน ส.ส. ที่ได้รับรวมกันทุกพรรคการเมืองมีจำนวนไม่ครบ 100 คน ให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ตาม (4) เป็นเศษที่มีจำนวนมากที่สุดได้รับจำนวน ส.ส. เพิ่มขึ้นอีก 1 คน เรียงตามลำดับจนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้จัดทำขึ้น

2. วิธีการได้มาซึ่ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้สมัครเลือกตั้งได้เขตละหนึ่งคน (มาตรา 102) การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้คำนวณจากจำนวนราษฎรทั้ง

ประเทศ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวน ส.ส. 400 คน จำนวน ส.ส. ที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี ได้มาจากการนำจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนที่คำนวณได้มาเฉลี่ยจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มี ส.ส. ในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน เมื่อได้จำนวน ส.ส. ของแต่ละจังหวัดแล้ว ถ้าจำนวน ส.ส. ยังไม่ครบ 400 คน จังหวัดใดมีเศษจากการคำนวณมากที่สุดให้จังหวัดนั้นมี ส.ส. เพิ่มขึ้นอีก 1 คน และให้เพิ่ม ส.ส. ตามวิธีดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษเหลือจากการคำนวณในลำดับรองลงมา ตามลำดับจนครบ 400 คน จังหวัดใดมีการเลือกตั้ง ส.ส. ได้ไม่เกิน 1 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้ง ส.ส. ได้เกิน 1 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยมีจำนวนเท่ากับจำนวน ส.ส. ที่พึงมี โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวน ส.ส. 1 คน จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งมากกว่า 1 เขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

ข้อดีของระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

1. ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (แบบบัญชีรายชื่อ) จะละลายการซื้อเสียงได้ในระดับหนึ่ง เพราะเขตประเทศทั้งประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง การคิดคะแนนนำคะแนนประชาชนทั้งประเทศมารวมกันแล้วเฉลี่ยสัดส่วน ส.ส. ตามจำนวนเสียงที่ได้ ตามลำดับหมายเลข ซึ่งจะทำให้พรรคการเมืองต้องคัดสรรคนดีมีชื่อเสียงลงบัญชีรายชื่อ เพื่อให้บัญชีนำเชื่อถือและได้รับความนิยม ทั้ง ผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อก็ไม่มีแรงจูงใจจะซื้อเสียง เพราะไม่รู้ว่าตนจะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ นอกจากนี้เขตการเลือกตั้งยังใหญ่เกินความสามารถที่จะซื้อเสียงได้
2. ทำให้คะแนนของผู้มีสิทธิทุกคนมีความหมาย โดยเฉพาะคะแนนที่เลือกบัญชีพรรค เพราะจะต้องนำไปคำนวณรวมกันทั้งประเทศ ในขณะที่ระบบนับคะแนนแบบเดิมนับเฉพาะที่ผู้ชนะเลือกตั้งได้รับ ทำให้คะแนนเสียงที่เลือกคนที่แพ้การเลือกตั้งนั้นหมดความหมายไป เพราะไม่มีการนำไปคำนวณอีก
3. ส่งเสริมระบบพรรคการเมืองเพราะต้องเลือกบัญชีพรรคใดพรรคหนึ่ง โดยเลือกตัวบุคคลในบัญชีไม่ได้ เพราะตัวบุคคลเป็นเรื่องพิจารณาประกอบการเลือกพรรคเท่านั้น การกำหนดว่าบัญชีใดได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 5 ให้ถือว่าไม่มีใครได้รับเลือก ก็เพื่อไม่ให้มีพรรคเล็กพรรคน้อยเต็มสภา ซึ่งจะทำให้รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพ
4. ทำให้นักการเมืองใหม่ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ แต่หาเสียงไม่เก่งสามารถเข้าสู่การเมืองได้ง่ายขึ้น

5. ทำให้ ส.ส. ที่มีวิสัยทัศน์กว้างระดับประเทศเพิ่มขึ้น แทนที่จะเป็นตัวแทนจังหวัดของตนอย่างที่เป็นมา

6. อาจพัฒนาให้มีการนำหัวหน้าพรรคและผู้ที่จะเป็นรัฐมนตรีมาใส่ไว้ในบัญชีรายชื่อในลำดับที่ 1-36 เพื่อให้ประชาชนทราบ "คณะรัฐมนตรีเงา" ของแต่ละพรรค

ข้อดีของระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

1. เป็นระบบที่ผูกพัน ส.ส. ไว้กับเขตเลือกตั้งให้ช่วยแก้ปัญหาในแต่ละเขต ส.ส. มีโอกาสรู้จักกับประชาชนได้มากกว่าการเลือกตั้งแบบในอดีต ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนหลายแสนหลายล้านคน ส.ส. ในเขตที่เล็กกว่าจึงย่อมมีโอกาสได้รู้ความทุกข์ สุข ความคิดเห็น ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ได้ดีกว่าในเขตใหญ่ ๆ อย่างแน่นอน

2. คนทั่วประเทศมีความเสมอภาคในการเลือก ส.ส. ได้ 1 คน ซึ่งแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยสูงสุด

3. ทำให้เขตเลือกตั้งเล็กลง รู้ตัว ส.ส. ผู้รับผิดชอบได้ชัดเจน

4. ทำให้คนที่มีความสามารถ คนดีแต่ไม่มีเงิน มีโอกาสได้รับเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เพราะเขตการเลือกตั้งที่เล็กลงค่าใช้จ่ายในการหาเสียงก็จะน้อยลง อีกทั้งยังทำให้ประชาชนได้รู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลได้อย่างดี

5. ส่งเสริมความมั่นคงและเสถียรภาพของระบบการเมือง คือถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งใครรู้จักคุ้นเคยกับประชาชน ดูแลประชาชนอย่างต่อเนื่อง ย่อมทำให้ผู้นั้นเป็นที่รักใคร่ของประชาชน เมื่อได้รับเลือกย่อมจะมีฐานเสียงที่มั่นคง ติดต่อกันหลายสมัย มีโอกาสทำประโยชน์ให้เขตเลือกตั้งนั้น ได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ เขตเลือกตั้งที่เล็กนี้มีโอกาสส่งเสริมการพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่น โดยนักการเมืองท้องถิ่นมีโอกาสที่จะก้าวสู่เวทีการเมืองระดับประเทศได้

6. พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะต้องคัดเลือกคนที่เหมาะสมลงสมัครในเขตเลือกตั้ง เพราะแต่ละเขตจะมีผู้แทนฯ ได้เพียงแค่นคนเดียว

7. การใช้สิทธิพลในการทูลข้อเสียดังกล่าวก็จะลดน้อยลง เพราะเขตการเลือกตั้งเล็กประชาชนรู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนเป็นอย่างดี

ผลเสียของระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

1. ทุจริตในการเลือกตั้งได้ง่าย เพราะประชาชนมีจำนวนน้อยทำให้ผลของการเลือกตั้งอาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากถ้ากระทำทุจริตเพียงบางหน่วยลงคะแนน ก็อาจทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนเสียงโดยมิชอบ

2. การที่ประชาชนในเขตเลือกตั้งมีน้อย ทำให้สามารถใช้สิทธิพลบังคับ ชูเชิญ หรือให้สินจ้างรางวัลแก่ประชาชนได้ง่าย

3. เป็นการเลือกตัวบุคคลมากกว่านโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการทำลายระบบพรรคการเมืองไปในตัว

4. ส.ส. อาจรู้สึกว่าคุณเป็นผู้แทนของคนกลุ่มน้อยเท่านั้น⁷

2.2.3 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส.ส.

1. สัญชาติไทย หากแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้งและต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- ก. วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ข. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- ค. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- ง. อยู่ระหว่างการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง⁸

2.2.4 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.

1. มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
3. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าวันแต่เคยเป็น ส.ส. หรือ ส.ว.
4. เป็นสาขาพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า 90 วัน
5. มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 - ก. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
 - ข. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในจังหวัดนั้น
 - ค. เป็นบุคคลที่เกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

⁷ โคทม อาริยา, “การเลือกตั้งระบบใหม่”, เอกสารการเผยแพร่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร : รัฐสภา, 2542), หน้า 15-19.

⁸ กลุ่มงานผลิตเอกสารเผยแพร่สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กลุ่มงานการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2547,) หน้า 71-77

ง. เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

จ. เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง ติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 2 ปี

บุคคลมีลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ดิคาเสพติดให้โทษ
2. เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
3. เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
4. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
5. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
6. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
7. เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง 5 ปี ในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
8. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
9. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
10. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง
11. เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
12. เป็นสมาชิกวุฒิสภา
13. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ
14. เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการปกครองกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
15. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 295
16. เคยถูกวุฒิสภามีมติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 307 ให้ถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันเลือกตั้ง

2.2.5 การอุดหนุนการเลือกตั้ง ส.ส.

เดิมการเลือกตั้ง ผู้สมัคร ส.ส. จะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเองทั้งหมด แม้กฎหมายจะได้กำหนดเพดานขั้นสูงไว้ไม่ให้ใช้จ่ายเกินเพดาน แต่ความเป็นจริงมีการใช้จ่ายเกินอยู่เสมอ ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน เพื่อบรรเทาและลดภาระการใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งตลอด จนเพื่อให้การเลือกตั้ง ส.ส. เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม รัฐธรรมนูญฯ 2540 จึงกำหนดไว้ในมาตรา 113 ให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้ง ส.ส. ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. จัดที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ
2. พิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
3. จัดหาสถานที่หาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4. จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้แก่พรรคการเมือง
5. กิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด⁹

2.2.6 อำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนในด้านต่างๆ เพื่อรักษาและดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวม และจะต้องรับผิดชอบ โดยจะต้องตอบสนองความต้องการของมหาชนให้ดีที่สุด ตามรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่จัดทำกฎหมาย ซึ่งหมายถึงมีหน้าที่ในการออก แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกพระราชบัญญัติ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
2. สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นการดำเนินการควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา โดยมีสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมหลายวิธีด้วยกันคือ การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ และการพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
3. สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่างๆ ได้แก่ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การสืบสันตติ

⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 71-77

วงศ์ และการให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม ตลอดจนเลือกผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี

นอกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ยังมีหน้าที่ที่เกิดจากธรรมเนียมและประเพณีที่ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา ที่สำคัญ เช่น

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อที่จะเป็นแหล่งสะท้อนถึงความทุกข์ยากของประชาชนให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายต่างๆ ได้รับรู้และดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่สนใจและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนทั่วประเทศ ไม่เฉพาะแต่ในเขตรับผิดชอบของตน และต้องให้ความร่วมมือในการหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว อาจจะโดยวิธีการผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนให้ได้ทันทั่วทั้งที่ 3. และที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรเป็นควรเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ ค่านิยม และการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความศรัทธาอันดีงามต่อประชาชน เพื่อประชาชนจะได้ปฏิบัติตนในครรลองที่ดี¹⁰

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

การศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้ง (voting behavior) ในประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา ได้กระทำกันมาเป็นระยะเวลานานจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นแม่บทของการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่นงานของ Merriam และ Gosnell ที่มุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ที่มีต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การศึกษาพบว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม ในทางการเมืองคล้ายคลึงกัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

ในกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารในสังคมนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบของการสื่อสารครบทั้ง 3 ประการคือ มีแหล่งกำเนิด (source) ข่าวสาร (message) และจุดหมายปลายทาง (destination) แหล่งกำเนิดของข่าวสารมีลักษณะเป็นนามธรรมคือ ที่มาของข่าวสารที่มีสื่อมวลชน

¹⁰ กลุ่มงานผลิตเอกสารเผยแพร่สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, หน้า 80-81.

ทำหน้าที่บันทึกรหัส (encode) หรือเป็นผู้นำเอาวัตถุดิบมาเปลี่ยนเป็นรูปของข่าวสารไปสู่จุดหมายปลายทางคือ ผู้รับข่าวสาร เนื่องจากการสื่อสารมีลักษณะเป็นกระบวนการจึงสามารถพิจารณาได้เสมือนระบบหนึ่งดังนี้

1. แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร (source) เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารหมายถึงแหล่งกำเนิดของสารหรือผู้ที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร บทบาทของผู้ส่งสารมี 3 ประการคือ เลือกสรรความหมายที่ใช้ในการสื่อสาร สร้างรหัสจากความหมายให้อยู่ในรูปของสาร และส่งรหัสของสารนั้นออกไป

2. สาร (message) หมายถึงสิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นความหมายให้กับผู้รับเป็นเรื่องราวสาระที่ส่งออกไปจากผู้สื่อสารถึงตัวผู้รับสาร ในการวิเคราะห์ตัวองค์ประกอบของสารมีข้อนำพิจารณา 3 ประการคือ รหัสหรือสัญลักษณ์ของสาร (message code หรือ symbol of signal) เนื้อหาของสาร (message content) และการทำข่าวสาร (message treatment) แต่ในความหมายทั่วไปที่ใช้มักหมายถึง “เนื้อหาของสาร” ซึ่งหมายถึงข้อความที่ผู้ส่งสารใช้สื่อความหมายที่ต้องการ

3. ช่องทางสำหรับส่งสารหรือสื่อ (channel of medium) เป็นสิ่งที่พาสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ

4. ผู้รับสาร (receiver) หมายถึงผู้รับข่าวสารจากแหล่งสารบทบาทของผู้รับสารมี 3 ประการคือ รับสาร ถอดรหัสจากสารเพื่อให้ได้ความหมายและโต้ตอบต่อความหมายจากกระบวนการข้างต้นจะเห็นได้ถึงความสัมพันธ์กันระหว่าง ผู้ส่งสาร ซึ่งได้แก่สื่อมวลชนต่าง ๆ เนื้อหาข่าวสาร คือ “ข่าว” (news) ที่เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และผู้รับสาร คือผู้บริโภคข่าวสารจากสื่อตนเอง¹¹

2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชน (Political Participation) เป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งของระบอบการเมืองการปกครองที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม (Liberal Democracy) ที่ถือว่าประชาชนทั้งปวงในสังคมมีอิสระที่จะร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายในการบริหารและการปกครองของประเทศ

¹¹พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, รัฐศาสตร์ ขอบข่าย สถานภาพ และการศึกษาวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์, 2526), หน้า 13 – 14 .

2.5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้ในแง่ของความหมายปรากฏว่า ได้มีผู้ให้ความหมายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายประการ ซึ่งก็มีความแตกต่างกันออกไปดังนี้

จรรยา สุภาพ ได้แบ่งประเภทผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองดังนี้ คือ

1. ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับกลาง พิจารณาจากการใช้หลักตำแหน่งและชื่อเสียง

2. บุคคลระดับอื่นที่มีบทบาททางการเมือง และมีส่วนใช้อำนาจทางการเมือง ได้แก่

ก. ผู้ที่อยู่ในระดับชั้นสูงของสังคมซึ่งมีฐานะที่จะใช้อิทธิพลทางการเมืองได้

ข. ผู้มีความตื่นตัวและเป็นผู้ดำเนินการทางการเมือง

ได้เสนอมาตรฐานในการวัดผู้มีบทบาททางการเมืองดังนี้

1. เป็นผู้ที่เป็นสมาชิกขององค์การทางการเมือง

2. เป็นผู้ที่บริจาคเงินทองให้กับองค์การทางการเมืองหรือผู้ที่แข่งขันสมัครรับเลือกตั้ง

3. เป็นผู้ที่สนใจเข้าร่วมในการประชุมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการประชุมในระดับเล็กหรือการประชุมในระดับใหญ่

4. เป็นผู้ช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

5. เป็นผู้ที่ติดต่อกับสมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่ทางการเมืองหรือหนังสือพิมพ์ในลักษณะที่เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือชี้แนะหรือวิพากษ์วิจารณ์ในทางการเมือง

6. เป็นผู้ที่พบปะสนทนาในเรื่องการเมืองกับบุคคลทั่วไป

นอกจากนี้ยังเพิ่มความหมายของการมีส่วนร่วมอีก 3 ประการ คือ

1. อิทธิพลของประชาชนจะมีผลต่อการตัดสินใจนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร (Allocation) และการใช้ประโยชน์ (Utilization) ของทรัพยากรเพื่อการผลิต

2. เกี่ยวข้องกับความจำเป็นที่การเข้าร่วมของประชาชนในการวางแผนและดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จะสร้างโอกาสด้านสังคม เศรษฐกิจ เพื่อยกระดับรายได้และการจ้างแรงงาน และการกินดีอยู่ดี

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองนำมาซึ่งการกระจายอำนาจทางการบริหาร และทรัพยากรไปสู่ระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อยืนยันว่าการตัดสินใจของประชาชนจะมีได้และได้รับการปฏิบัติตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง¹²

¹²จรรยา สุภาพ, ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผด็จการ) และหลักการวิเคราะห์การเมืองแผนใหม่, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529), หน้า 26.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ โดยการกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะและเหมาะสมกัน ทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์เชื่อถือได้ แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของการร่วมมือร่วมใจ การประสานงานและความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ยังกล่าวว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องกับดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำ (Contribution) บรรลุจุดหมายของกลุมนั้น ทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่มนั้นด้วย¹³

สุวิทย์ รุ่งวิสัย กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะต้องคู่กับความรู้สึกเป็นเจ้าของการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน“จะต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาชนบท อันได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การเลือกวิถีและการวางแผนในการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามแผน ขั้นสุดท้ายคือการติดตามประเมินผล”¹⁴

นรนิติ เศรษฐบุตร สรุปว่า การมีส่วนร่วมมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในนัยทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับประโยชน์จากการพัฒนา

¹³พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, **การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2536**, อ่างแล้ว, หน้า 92.

¹⁴ สุวิทย์ รุ่งวิสัย, **ทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเมืองเชียงใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., 2531), หน้า 24.

2) การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ จากส่วนกลางมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจการวางแผน¹⁵

รังสิมันต์ บุญปรอดานนท์ ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมไว้ว่า “หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้องกับภารกิจผู้บังคับบัญชา การเข้าไปมีเสียงในการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลกระทบของนโยบาย เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงเป็นนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปด้วย”¹⁶

เทวินทร์ ตติยรัตน์ ได้เขียนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองสรุปได้ว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองการปกครอง ในฐานะที่ประชาชนเป็นผู้มีส่วนจัดให้มีรัฐบาลควบคุมการดำเนินงานของรัฐบาล”¹⁷

กณศ อินทรสุวรรณ กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง “การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งชาย-หญิงในหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาของรัฐ หรือกิจกรรมพัฒนาของชุมชนที่ประชาชนยินดีมาร่วม โดยการมีส่วนร่วมจะมีความหมายว่าสมาชิกทุกคนร่วมรับประโยชน์และร่วมลงทุนลงแรงด้วยจึงจะเป็นการมีส่วนร่วมตามความหมายที่เป็นธรรม”¹⁸

ทงศักดิ์ คุ้มไ้มน้ำ ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาตนเอง ร่วมให้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

¹⁵ นรนิติ เศรษฐบุตร, **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย : องค์การบริหารส่วนตำบล**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2541), หน้า 4-5

¹⁶ รังสิมันต์ บุญปรอดานนท์, **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคณะกรรมการชุมชนกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536), หน้า 18.

¹⁷ เทวินทร์ ตติยรัตน์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองรูปแบบเทศบาลศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองนครพนม”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2532, หน้า 2.

¹⁸ กณศ อินทรสุวรรณ, **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นสุขาภิบาลห้า หมู่ จังหวัดนครปฐม**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537), หน้า 2.

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชน กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส และได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงออกซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติ โดยความช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปของบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน¹⁹

วิชัย ตันศิริ กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหา” และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับโดยบริสุทธิ์ใจด้วยว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาส และได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง²⁰

เสน่ห์ จามริก นิยามว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง คือ การที่ประชาชนมี โอกาสอิสระ ปราศจากการแทรกแซง ครอบงำ บังคับ ให้ได้พัฒนาขีดความสามารถของตนในการ จัดแจง ใ้ควบคุม ระดมทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ เพื่อการดำรงชีพตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี” ในฐานะสมาชิกของสังคมเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจที่จะกำหนดวิถีชีวิตของตนเองอย่างเชื่อมั่นเพื่อ เป้าหมายแห่งการพึ่งตนเองได้ในที่สุด²¹

¹⁹ ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, **การมีส่วนร่วมทางการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2540), หน้า 93.

²⁰ วิชัย ตันศิริ, **วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันนโยบายศึกษา, 2539), หน้า 20.

²¹ เสน่ห์ จามริก, **ความคิดทางการเมืองจากเพลโตถึงปัจจุบัน**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522), หน้า 22.

จากแนวความคิดข้างต้น การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของควบคู่ไปกับสิทธิ เสรีภาพและโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมหรือโดยตรง ตามกระบวนการพัฒนาในทุกระดับ คือ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมตรวจสอบควบคุมรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการรับรู้ สถิติปัญญา และความสามารถในการตัดสินใจ กำหนดชีวิตด้วยตนเอง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในท้องถิ่นของตน ตามหลักการกระจายอำนาจอันนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นทั้งวิธีการ (Means) และเป้าหมาย (Ends) ในเวลาเดียวกัน ในด้านความสนใจทางการเมืองนั้น ความสนใจทางการเมืองเป็นปัจจัยนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้นว่า บุคคลไม่สนใจในการหาเสียงเลือกตั้งและไม่ค่อยคำนึงถึงผลการเลือกตั้งมักจะไม่น่าไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงกล่าวได้ว่าถ้าบุคคลใดติดตามเรื่องราวทางการเมืองตลอดจนกิจกรรมและผลงานของรัฐบาลแล้ว กล่าวได้ว่าเขามีความสนใจทางการเมืองและมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมทางการเมือง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่จะมีผลต่อความสนใจทางการเมืองของบุคคล ซึ่งควรจะได้พิจารณาเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง 3 ประการ ดังนี้

1. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง
2. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อองค์การของรัฐบาล ตัวแทนของรัฐ หรือตัวแทนของปวงชน เป็นต้น
3. ความรู้สึกของบุคคลที่รู้สึก หรือตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนประกอบของระบบการเมือง เป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ²²

2.5.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า รูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่มากมายและแตกต่างกันในแต่ละระบบ ได้มีผู้ทำการศึกษาและจำแนกรูปแบบดังกล่าวไว้หลายรูปแบบดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Activity) ซึ่งกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น การให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมหรือชุมชนทางการเมือง การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งและการเข้าเป็นสมาชิกของชมรมทางการเมือง

²²เรื่องเดียวกัน, หน้า 22

2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งในการวิจัยเชิงวิชาการแล้วถือว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่าของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ให้ความเที่ยงมากที่สุด

3. กิจกรรมของชุมชน (Community Activities) ซึ่งมีกิจกรรมที่ Verba and Nie เรียกว่า Cooperative Activity ได้แก่ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นรวมทั้งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในชุมชนหรือองค์การอย่าง กระจือหรือร้านในอันที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Contacting Official) หมายถึงการกระทำของบุคคลใน ลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปกป้องผลประโยชน์บางอย่างของคนหรือกลุ่มของตน ปัญหาที่เขาสนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งที่มีความกระทบโดยตรงต่อบุคคลนั้น ซึ่ง Verba and Nie เรียกการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน รูปแบบนี้ว่า การติดต่อเฉพาะเจาะจง (Particularized Contact) หรือการมีส่วนร่วมแบบคับแคบ (Parochial Participation)

5. การล็อบบี้ (Lobbying) รวมถึงบุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมือง โดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายประเด็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อประชากรจำนวนมาก ๆ จากตัวอย่างจริง ๆ นั้น หมายถึงกิจกรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนหรือต่อต้านพระราชบัญญัติหรือการตัดสินใจนโยบายของฝ่ายบริหารนั่นเอง

6. การประท้วง (Protests) ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันที่ Huntington เรียกว่า การใช้ความรุนแรง (Violence) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน

7. การเข้าร่วมทางการเมืองในบทบาทของผู้สื่อข่าวสาร (Communicators) หมายถึง การที่บุคคลจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ส่งจดหมายแสดงความสนับสนุนต่อผู้นำทางการเมืองในการดำเนินการที่เห็นว่าเหมาะสมถูกต้อง ส่งคำประท้วงต่อการดำเนินงานที่เห็นว่าไม่ดี รวมถึงการเข้าพุดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมืองการให้ข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน แสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นไปยังหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ²³

²³ สุจิต บุญบงการ, “การเมืองเปรียบเทียบ : ปัญหาและแนวคิด”, เอกสารการศึกษาทางรัฐศาสตร์
ลำดับที่ 1 แผนกวิชาการปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 11.

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รักษา บรรเทิงสุข ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิอายุ 18-19 ปี ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเพราะต้องการสนับสนุนและส่งเสริมประชาธิปไตย และเลือกตั้งโดยพิจารณาพรรคการเมืองมากกว่าผู้สมัคร ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง พบว่า “ผู้มีสิทธิที่อยู่ในเขตเทศบาล ไปใช้สิทธิในอัตราสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล ความรู้สึกมีประสิทธิผลการทางการเมือง ความมีหน้าที่พลเมือง การตอบสนองต่อสื่อ รณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การได้รับเงินจากการเลือกตั้ง และความคุ้มค่าจากการใช้สิทธิ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิ” ส่วนจำนวนเงินที่ผู้มีสิทธิใช้มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้สิทธิ ทั้งนี้ผู้มีสิทธิที่มีความสนใจทางการเมืองมากจะตัดสินใจเลือกตั้งได้เร็วกว่าผู้ที่มีสิทธิที่มีความสนใจทางการเมืองน้อยกว่า นอกจากนี้ครอบครัวที่มีรายได้สูงปลະผู้มีสิทธิที่มีความนิยมพรรคประชาธิปัตย์มากจะเลือกตั้งโดยพิจารณาพรรคการเมืองมากกว่าผู้สมัคร²⁴

ศุรพล ศิวานนท์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์” พบว่า ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีพฤติกรรมในการเลือกตั้งที่กระตือรือร้นมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนเพศหญิงมีพฤติกรรมในการเลือกตั้งที่กระตือรือร้นมากกว่าเพศชาย ส่วนพฤติกรรมในการเลือกตั้งประเด็นต่างๆ เช่น การแนะนำบุคคลอื่นให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การพบเห็นบุคคลอื่นนำเงินหรือสิ่งของมาแจก มีความแตกต่างกันไปตามเพศและสถานการศึกษา²⁵

ทรงฤทธิ์ วรรณกุล ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539” ประชาชนมีทัศนคติค่อนข้างดีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นของ พฤติกรรมการเลือกตั้ง พบว่า “ประชาชนเลือกบุคคลมากกว่าเลือกพรรค และพรรคที่ประชาชนนิยมมากที่สุดคือพรรคประชาธิปัตย์และพรรคความหวังใหม่ ในประเด็นคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่

²⁴รักษา บรรเทิงสุข, “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิอายุ 18-19 ปี ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2540, 108หน้า.

²⁵ศุรพล ศิวานนท์, “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์”, **รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่), 2541, 84หน้า.

ประชาชนต้องการเรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ความเชื่อสัจธรรมระดับการศึกษา ประวัติส่วนตัว เป็นคนในพื้นที่ ฐานะทางสังคม ความเป็นคนกว้างขวางปลละรูปร่างหน้าตา สุดท้ายคือความพร้อมของครอบครัว ในประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า “ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการไปตรวจดูรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือการลงคะแนนเสียง การพูดคุยกับสมาชิกครอบครัวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การชักชวนเพื่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะได้รับเงินหรือสิ่งของตามลำดับ” ประเด็นการรับรู้ข้อมูลทางการเมืองจากสื่อชนิดต่าง ๆ พบว่า “ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ วิทยุ และจากตำราเรียนน้อยที่สุด ตามลำดับ”²⁶

สรุปผล กระแสร์ตัน กล่าวถึง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปะลู่ อำเภอสู่โขงปาดิ จังหวัดนราธิวาส” พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะลู่ มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปและไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 49.30 และ 50.70 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ตัวแปรด้านการศึกษา รายได้ อาชีพ ความรู้ในการดำเนินการเมือง การปกครองท้องถิ่น การเป็นเครือญาติและเคยอยู่ร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเพราะติดภารกิจการทำงาน รองลงมาคือความรู้สึกว่านักการเมืองไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และประชาชนเบื่อหน่ายการเลือกตั้งส่วนสาเหตุที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะไปเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ รองลงมาคือไปเลือกกลุ่มคนของตนเข้ามาเป็นผู้บริหาร เพราะเป็นเครือญาติ และเคยอยู่ร่วมสถาบันหรือสำนักเดียวกัน ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการให้ “ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากขึ้น คือจะต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐและประชาชน ผู้สมัคร และกลุ่มการเมือง โดยปรับปรุงระบบ วิธีการเลือกตั้ง ข้อมูลด้านทะเบียนราษฎร ทำความเข้าใจ กระตุ้นเตือนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งโดยใช้สื่อทุกรูปแบบ”²⁷

ปิยะ กิจถาวร ทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ศึกษากรณีเทศบาลเมืองปัตตานี จากการศึกษาพบว่า “ตัวแปรภูมิหลังด้านการนับถือศาสนา

²⁶ทรงฤทธิ์ วรรณกุล, “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539”, **รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, 97หน้า.

²⁷สรุปผล กระแสร์ตัน, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปะลู่ อำเภอสู่โขงปาดิ จังหวัดนราธิวาส”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2544, 76หน้า.

ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ทั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกตั้ง รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือผู้ที่นับถือศาสนา
อิสลามมีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยอาศัยเกณฑ์ ในแง่คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร
รับเลือกตั้ง ส่วนผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัคร โดยดูที่ผลงานมากกว่า รวมทั้งผู้
ที่นับถือศาสนาพุทธมีแนวโน้มที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม
นอกจากนี้ยังพบว่า การมองปัญหาในเขตเทศบาลของผู้ที่นับถือศาสนาต่างกันจะมีความแตกต่างกัน
ทั้งประเภทและจำนวนของปัญหา คือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะเห็นว่าปัญหาสำคัญในเขตเทศบาล
คือ ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและการดำรงชีวิตในเขตชุมชน เช่น ปัญญาสลิ้ม ปัญหาน้ำ
เสีย ปัญหาขยะ รวมทั้งปัญหายาเสพติด ส่วนปัญหาในความเห็นของผู้ที่นับถือศาสนาพุทธคือ
ปัญหา คุณภาพชีวิต เช่น ปัญหาน้ำประปา ปัญหาการจราจร และปัญหาความสะอาด เป็นต้น²⁸

ถนอม เกษมพิทักษ์พงศ์ ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน
อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2539” พบว่า การตัดสินใจลงคะแนนเสียง
เลือกตั้ง ประชาชนพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้เป็นหน้าที่พลเมือง เพื่อรักษาสิทธิตนเอง
การตัดสินใจด้วยตนเอง ข้อมูลจากสื่อมวลชน และความเห็นของญาติพี่น้อง ปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติ
ของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็จะได้รับการพิจารณาด้วย เช่น ความสามารถในการสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์
ความซื่อสัตย์สุจริต ระดับการศึกษา การแถลงนโยบายของพรรคการเมือง และการเป็นคนลำพูน
โดยกำเนิด จากการศึกษาวิจัยยังพบอีกว่า “พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งแตกต่างกันตามอายุ
ระดับการศึกษา อาชีพ เพศ และรายได้ สำหรับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนนั้นจะเป็น
แบบไพร่ฟ้าและแบบมีส่วนร่วมผสมกัน”²⁹

สุพล ใจชัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544” พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองทั่วไป เช่น เรื่องการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการสนทนาทางการเมือง
กับผู้อื่นในระดับสูง ในขณะที่พฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจทางการเมืองในระดับเข้มข้น เช่น

²⁸ปิยะ กิจถาวร, “พฤติกรรมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ศึกษากรณี
เทศบาลเมืองปัตตานี”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์), 2541, 114 หน้า.

²⁹ถนอม เกษมพิทักษ์พงศ์, “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนอำเภอบ้านธิ
จังหวัดลำพูน ในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2539”, **รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหา
บัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, 125 หน้า.

การร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองยังอยู่ในระดับต่ำ และมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า³⁰

ว่าที่ ร.ต.จิตติ คุ่มครอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในกรอบรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 : ศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลเหตุของใจ พฤติกรรมการออกไปเลือกตั้ง และศึกษาการตัดสินใจการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 6 มกราคม 2544 ของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 102,538 คน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า มูลเหตุของใจของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกรณีศึกษานี้เป็นมูลเหตุของใจในเชิงบวกในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในลำดับแรกๆ แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องตัวบุคคลมากกว่าระบบ เช่น การอยากได้ผู้แทนดี หรือไปเลือกตั้งตามหน้าที่ส่วนการไปตามเหตุผลของระบบของการซื้อสิทธิขายเสียงนั้นเป็นเหตุของใจในอันดับหลัง โดยประชาชนคิดว่าผลประโยชน์ที่ตนได้รับนั้นเป็นบทบาทและหน้าที่ของ ส.ส. และพรรคการเมืองที่ควรพึงกระทำ ให้แก่ประชาชน นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนให้ความสนใจกับการติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นหลักมากกว่าจะไปเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หรือการเข้าร่วมกับพรรคการเมืองโดยการติดตามข่าวสารจะอาศัยผ่านสื่อในอันดับแรก และรองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และ การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนส่วนใหญ่จะเลือกทั้งพรรคและตัวบุคคลถึงร้อยละ 65.5 รองลงมาเลือกตัวบุคคลร้อยละ 33.25 ส่วนเลือกพรรคเพียงร้อยละ 1.25³¹

ว่าที่ นายชาญ วิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของความรู้ ความเข้าใจของประชาชน โดยจะวิเคราะห์ถึงความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของประชาชน ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จะสุ่มจากตัวอย่างประชาชนที่อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งจะประกอบด้วย 4 อำเภอ

³⁰สุพล ใจคุ้ม, **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอต้นป้าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544**, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545), 125 หน้า.

³¹ว่าที่ ร้อยตรี จิตติ, “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในกรอบรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 : ศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540), 175 หน้า.

และมีประชากรทั้งสิ้น 142,036 คน แต่การวิจัยในครั้งนี้จะสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ Accidental sampling โดยจะสุ่มตัวอย่างอำเภอละ 100 คน ซึ่งรวมประชากรทั้งหมด 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติคือ ร้อยละ และ ไคสแควร์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ความรู้ความเข้าใจของประชาชน ในจังหวัดปราจีนบุรี ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้นอยู่ในระดับปานกลาง 2. ประชาชนที่มีความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา การเข้าร่วมทำกิจกรรมของชุมชน และการเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ที่แตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย³²

วิจัย โวหารตี ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงการหาเสียงเลือกตั้งเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีเลือกตั้งซ่อมจังหวัดยโสธร เป็นการ ศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) โดยเลือก 6 หมู่บ้าน ของ 3 ตำบล ในเขตอำเภอเมือง เป็นประชากรในการศึกษา โดยสุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 483 ตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้มีปัจจัยที่นำมาศึกษาเพื่อดูผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้านกับเขตเมือง และปัจจัย ทางประชากร นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า 1. ประชากรรับข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางสื่อสารมวลชนประเภทวิทยุมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เพราะสื่อประเภทวิทยุ เป็นสื่อประเภทวิทยุ เป็นสื่อที่ประชาชนมีไว้เป็นเจ้าของมากกว่าสื่อประเภทอื่น และมี ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารมากกว่าสื่ออื่น ๆ ทั้งนี้เพราะปัจจัยทางราคา ถูกกว่า สะดวกในการใช้และการเปิดรับ 2. สื่อสารระหว่างบุคคล มีส่วนทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มขึ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่น การชักชวนไปฟังการปราศรัยหาเสียงการชักชวน ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในช่องทางสื่อระหว่างบุคคลนั้น พบว่า เพื่อน เป็นช่องทางที่สำคัญของสารทางการเมืองและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มากกว่าช่องทางอื่น 3. ประชาชนที่อยู่ห่างเขตเมือง จะเป็นกลุ่มที่ใช้สื่อประเภทวิทยุ มากกว่าประชาชนที่อยู่ในเขตที่ใกล้กับเขตเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในเขตเมืองมีโอกาสเลือกรับข่าวสารได้หลายช่องทาง เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็น

³²วาทิ ชายชาญ, “ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดปราจีนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540), 140 หน้า.

ต้น 4. ประชาชนเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเพื่อนำไปใช้ ตอบสนองความต้องการทางความรู้มากกว่าทางอารมณ์ ทั้งนี้เนื่องจากข่าว สารทางการเมืองเป็นข่าวสารมุ่งกระตุ้นให้เกิดความรู้ทางการเมืองและปัญหา ของสังคม เป็นเรื่องสำคัญต่อการดำเนินชีวิตส่วนรวมทำให้พฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกันไปจากการรับข่าวสารประเภทอื่น ๆ 5. ประชาชนที่มีความรู้ทางการเมืองสูง มีแนวโน้มการเปิดรับข่าว สารทางการเมือง จากแหล่งข่าวสารหลากหลาย ทั้งสื่อสารมวลชนประเภท หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์รวมทั้งช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล และการรับฟังข่าวสารจากการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง บุคคลกลุ่มนี้จะมีแนวโน้ม แสดงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงด้วยเช่นกัน 6. ปัจจัยทางประชากร มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะปัจจัยทางการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยกลุ่มที่มีการศึกษา สูง อาชีพรับราชการ คำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และครู รวมทั้งกลุ่มรายได้สูง จะเป็น กลุ่มที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองสูงและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงเช่นกัน ส่วนปัจจัยทางอายุนั้น กลุ่มคนในระดับอายุวัยกลางคนจะเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมาก และให้ความสนใจมากกว่ากลุ่มอายุน้อยและกลุ่มสูงอายุในกลุ่ม อายุน้อยมักเปิดรับข่าวสารเพื่อตอบสนองทางอารมณ์ ขณะที่กลุ่มสูงอายุนั้น มีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง ทั้งสื่อมวลชนและระหว่างบุคคลน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่กล่าวมาแล้ว ข้างต้น ยังพบว่า³³

³³วิชัย โวหารดี, “พฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ เมือง จ.ยโสธร พ.ศ.2530”, **วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530), 165 หน้า.

2.7 สรุปกรอบแนวคิด

ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นเป็นฐานในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพ
- การศึกษา
- อาชีพ
- รายได้

ตัวแปรที่ศึกษา

พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต

เลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

ประกอบด้วย

1. การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน
2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3. การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4. การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง
5. การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 109,254 คน จากข้อมูลจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ปี พ.ศ. 2549 ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วยเขตพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

1. อำเภอเมือง รวม 5 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลนาบ่อคำ ตำบลวังทอง ตำบลคลองแม่ลาย ตำบลท่าขุนราม และ ตำบลทรงธรรม จำนวน 39,202 คน
2. อำเภอกลองลาน รวม 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลสักงาม ตำบลโป่งน้ำร้อน ตำบลคลองลานพัฒนา และ ตำบลคลองน้ำไหล จำนวน 45,257 คน
3. อำเภอปางศิลาทอง รวม 3 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลหินลาด ตำบลปางตาไว และ ตำบลโพธิ์ทอง จำนวน 22,296 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 400 คน ตามแนวคิดของ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งเสนอว่า ถ้าประชากรมาก กว่า 100,000 คน ขึ้นไป จะสามารถเก็บตัวอย่างขั้นต่ำได้ จำนวน 400 คน ภายใต้อัตราความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05

การแสดงการคำนวณหาค่าของ จำนวน 400 คน จากตารางยามานะ

โดย	n	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	ขนาดของกลุ่มประชากร
	e	คือ	ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
แทนค่า	n	=	$N / 1 + Ne^2$
		=	$(109,254 / (1 + 0.05^2))$
		=	400

ประกอบด้วยเขตพื้นที่ 12 ตำบล ซึ่งแต่ละตำบลแจกแบบสอบถามจำนวน ดังนี้

1. อำเภอเมือง

1.1 ตำบลนาบ่อคำ	จำนวน	56	ฉบับ	$(15,174 / 109,254 \times 400)$
1.2 ตำบลวังทอง	จำนวน	30	ฉบับ	$(8,229 / 109,254 \times 400)$
1.3 ตำบลคลองแม่ลาย	จำนวน	22	ฉบับ	$(3,375 / 109,254 \times 400)$
1.4 ตำบลท่าขุนราม	จำนวน	25	ฉบับ	$(6,832 / 109,254 \times 400)$
1.5 ตำบลทรงธรรม	จำนวน	20	ฉบับ	$(5,592 / 109,254 \times 400)$

2. อำเภอดงฉาน

2.1 ตำบลสักงาม	จำนวน	28	ฉบับ	$(7,730 / 109,254 \times 400)$
2.2 ตำบลโป่งน้ำร้อน	จำนวน	23	ฉบับ	$(6,318 / 109,254 \times 400)$
2.3 ตำบลคลองลานพัฒนา	จำนวน	61	ฉบับ	$(16,699 / 109,254 \times 400)$
2.4 ตำบลคลองน้ำไหล	จำนวน	53	ฉบับ	$(14,510 / 109,254 \times 400)$

3. อำเภอปางศิลาทอง

3.1 ตำบลหินลาด	จำนวน	28	ฉบับ	$(7,650 / 109,254 \times 400)$
3.2 ตำบลปางตาไว	จำนวน	22	ฉบับ	$(5,902 / 109,254 \times 400)$
3.3 ตำบลโพธิ์ทอง	จำนวน	32	ฉบับ	$(8,744 / 109,254 \times 400)$

(รวม 400 ฉบับ)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม แบบกำหนดตอบให้เลือก (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เขตพื้นที่เลือกตั้ง ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเลือกตั้ง เป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้เลือกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ เช่น

- การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง
- การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- การตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง
- การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนน

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งอาจจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายหาเสียงผู้สมัคร การลงพื้นที่ของผู้สมัคร การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งของ กกต.ประจำจังหวัด / กกต.ท้องถิ่น หรือ อื่นๆ เช่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้เลือกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบคำตอบ

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางในการออกแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนอ ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3.3.3 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ถึงผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของงานวิจัย

3.3.4 นำร่างแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร.มะลิวัลย์ ดันตีสันติสม อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
2. รศ. ดร. สมชัย วงษ์นายะ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. นายนริศ ศรีโพธิ์ อาจารย์ประจำรายวิชามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
4. นายวิชัย กันตา ประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร
5. นายอดุลย์ หาญก้าจัดภัย ประธานสภาทนายความจังหวัดกำแพงเพชร (องค์การเอกชนช่วยเหลือตรวจสอบการเลือกตั้ง)
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่ค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.50 ขึ้นไปในการศึกษาครั้งนี้ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง
6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ถึงประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้กับประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร และรับแบบสอบถามกลับคืน ด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

3.5.1 นำแบบสอบถามที่เก็บมาได้จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 3 ตอน ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ และ หาค่าร้อยละ

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้วยการสรุปประเด็น ตามหัวข้อคำถาม

3.5.3 นำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ และ หาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ไปใช้ สิทธิ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร” ได้เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อศึกษาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1 – 4.7

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	333	83.25
หญิง	67	16.75
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นเพศชาย มีจำนวน 333 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 83.25 และรองลงมาเป็นเพศหญิง 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนคน	ร้อยละ
18 – 27 ปี	89	22.25
28 – 37 ปี	136	34
38 – 47 ปี	129	32.25
48 – 57 ปี	35	8.75
58 – 67 ปี	11	2.75
68 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนอายุ 28-37 ปี จำนวน 136 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 34 และรองลงมาได้แก่ มีอายุ 38-47 ปี จำนวน 129 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมาได้แก่ อายุ 18-27 ปี จำนวน 89 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 22.25 และอายุ 48-57 ปี จำนวน 35 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 8.75 และอายุ 58-67 ปี จำนวน 11 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.75

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
โสด	22	30.5
สมรส	255	63.75
หย่าร้าง	23	5.75
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนสถานภาพสมรส จำนวน 255 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 63.75 และรองลงมาได้แก่ สถานภาพโสด จำนวน 122 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 30.5 และมีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 23 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 5.75

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	146	36.5
ระดับมัธยมศึกษา	203	50.75
อาชีวศึกษา	39	9.75
อนุปริญญา	5	1.25
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	7	1.75
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 203 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 50.75 และรองลงมา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา จำนวน 146 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาได้แก่ ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 39 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 9.75 และปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 7 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 1.75

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนคน	ร้อยละ
เกษตรกร	195	48.75
ค้าขาย	35	8.75
รับราชการ	24	6
รัฐวิสาหกิจ	4	1
รับจ้างทั่วไป	137	34.25
อื่นๆ	5	1.25
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนประกอบอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 195 คน โดยคิดเป็น ร้อยละ 48.75 และรองลงมา ได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 137 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 34.25 รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขาย จำนวน 35 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 8.75 รองลงมาได้แก่อาชีพรับราชการจำนวน 24 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 6 และรองลงมาได้แก่ อาชีพอื่นๆ จำนวน 5 คน โดยคิดเป็น ร้อยละ 1.25

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

ข้อมูลด้านรายได้	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่เกิน 3,000 บาท	25	6.25
3,001 – 5,000 บาท	236	59
5,001 – 7,000 บาท	113	28.25
7,001 – 9,000 บาท	12	3
9,001 – 11,000 บาท	13	3.25
11,001 บาทขึ้นไป	1	0.25
รวม	400	100.0

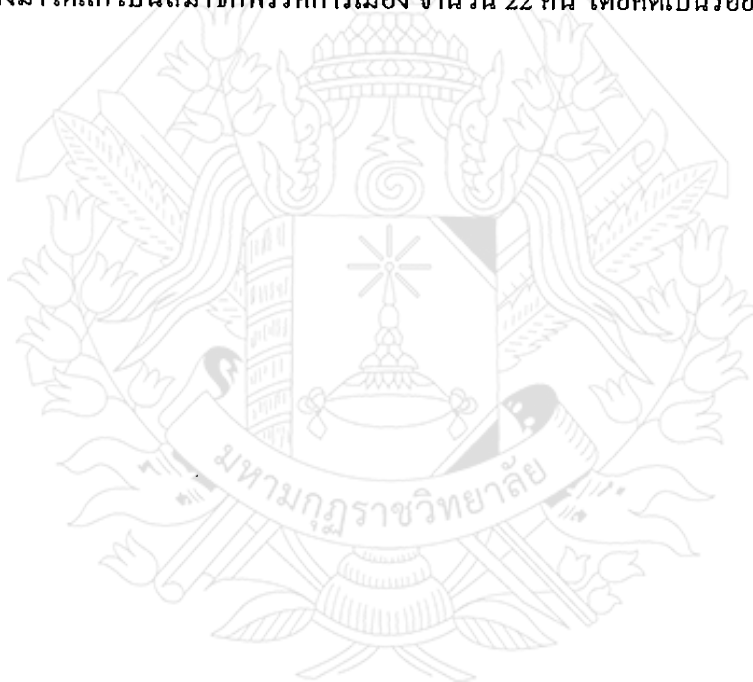
จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนมีรายได้ต่อเดือน 3,001-5,000 บาท จำนวน 236 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 59 และรองลงมาได้แก่รายได้ 5,001-7,000 บาท จำนวน 113 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ ไม่เกิน 3,000 บาท จำนวน 25 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 6.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ 9,001-11,000 บาท จำนวน 13 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 3.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้

7,001-9,000 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 3 และรองลงมาได้แก่ มีรายได้ 11,001 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.25

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเป็นสมาชิก พรรคการเมือง

เป็นสมาชิกพรรคการเมือง	จำนวนคน	ร้อยละ
เป็น	22	5.5
ไม่เป็น	378	94.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง จำนวน 378 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 94.5 และรองลงมาได้แก่ เป็นสมาชิกพรรคการเมือง จำนวน 22 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 5.5

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน

การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
1. การไปตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ท่านไปตรวจ ณ ที่ใด		
สำนักงานอำเภอ	11	2.75
สำนักงานเทศบาล	14	3.5
ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล	62	15.5
สถานที่หน่วยเลือกตั้งใกล้บ้าน	311	77.75
อื่นๆ (ระบุ).....	2	0.5
2. 15 วันก่อนวันเลือกตั้ง ท่านและบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับเอกสารการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากสำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น หรือไม่		
ได้รับแจ้ง	348	87
ไม่ได้รับแจ้ง	45	11.25
ไม่แน่ใจ	7	1.75
3. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของท่านตกลงหรือไม่		
ตกลง	33	8.25
ไม่ตกลง	367	91.75
4. กรณีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของท่านตกลง ท่านได้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อก่อนนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นหรือไม่ (กรณีรายชื่อตกลง)		
ยื่นคำร้อง	30	7.25
ไม่ได้ยื่นคำร้อง	3	0.75

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
5. ทะเบียนบ้านของท่าน ได้ปรากฏว่ามีรายชื่อของบุคคลอื่น แปลกปลอมเข้ามาอยู่ด้วย หรือไม่		
มี	48	12
ไม่มี	352	88
6. กรณีถ้ามีรายชื่อบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้าน ของท่าน ท่านได้ดำเนินการนำทะเบียนบ้านมาแสดงต่อคณะกรรมการ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) เพื่อถอนชื่อบุคคลดังกล่าว ออกจากทะเบียนบ้านของท่านหรือไม่		
ดำเนินการ	42	10.5
ไม่ได้ดำเนินการ	6	1.5

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ส่วนใหญ่ ไปตรวจดูบัญชีรายชื่อที่ สถานที่หน่วยเลือกตั้งใกล้บ้านจำนวน 311 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 77.75 รองลงมาได้แก่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 62 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 15.5 และรองลงมาได้แก่สำนักงานเทศบาล จำนวน 14 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 3.5 รองลงมาได้แก่สำนักงานอำเภอ จำนวน 11 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.75 และสถานที่อื่นๆ จำนวน 2 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.5 การได้รับเอกสารการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากสำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่พบว่าได้รับแจ้ง จำนวน 348 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 87 รองลงมาได้แก่ ไม่ได้รับแจ้ง จำนวน 45 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 11.25 และรองลงมาได้แก่ไม่แน่ใจ จำนวน 7 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 1.75 รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่พบว่า ไม่ตกหล่น จำนวน 367 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 91.75 และรองลงมาได้แก่ตกหล่น จำนวน 33 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 8.25 กรณีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตกหล่น ได้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือทะเบียนท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ยื่นคำร้อง จำนวน 30 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 7.25 และรองลงมาได้แก่ ไม่ได้ยื่นคำร้อง จำนวน 3 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.75 รายชื่อของบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้าน พบว่าส่วนใหญ่ ไม่มีรายชื่อแปลกปลอม จำนวน 352 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 88 และรองลงมาได้แก่ มีรายชื่อแปลกปลอม จำนวน 48 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 12 กรณีที่มีรายชื่อบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้าน ได้ดำเนินการนำทะเบียนบ้านมาแสดงต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) เพื่อถอนชื่อบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้าน พบว่าส่วนใหญ่ดำเนินการ จำนวน 42 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 10.5 และรองลงมาได้แก่ ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน 6 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวน	ร้อยละ
7. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549		
ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่		
ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	390	97.5
ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	10	2.5
8. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ (เฉพาะผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)		
อยากให้ได้ ส.ส. ที่ดี	50	16.12
กลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง	100	32.25
เป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง	150	48.38
ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน	10	3.22
อื่นๆ (ระบุ).....	-	-
9. ท่านไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ (เฉพาะผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)		
เพื่อการเลือกตั้ง	9	2.25
ไม่มีเวลา	8	2
ไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเลือก	10	2.5
ไม่ทราบว่ามีกรเลือกตั้ง	5	1.25
ไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน	5	1.25
10. ท่านพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างไร		
เลือกจากพรรคการเมือง	100	25
เลือกจากตัวบุคคล	190	47.5
เลือกจากนโยบายของพรรค	50	12.5
เลือกเพราะถูกบังคับจากหัวคะแนน	40	10
เลือกเพราะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน	20	5
อื่นๆ (ระบุ).....	-	-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

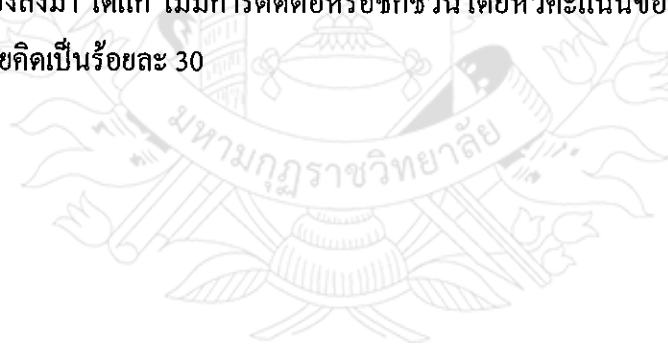
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวน	ร้อยละ
11. มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายใน ครอบครัวหรือเครือข่ายของท่าน หรือไม่		
มี	336	84
ไม่มี	62	15.5
ไม่ทราบ	2	0.5
12. ท่านมีความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต และ แบบบัญชีรายชื่อ หรือไม่		
เข้าใจ	267	66.75
ไม่เข้าใจ	132	33
อื่นๆ (ระบุ).....	1	0.25
13. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพียงคนเดียว หรือมา พร้อมกับผู้ใช้สิทธิคนอื่นๆ ในลักษณะเป็นกลุ่ม หรือไม่		
มาคนเดียว	124	31
มาเป็นกลุ่ม	274	68.5
อื่นๆ (ระบุ).....	2	0.5
14. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 มีหัวหน้าของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มาติดต่อหรือชักชวนให้ ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่		
มี	274	68.5
ไม่มี	120	30
อื่นๆ (ระบุ).....	6	1.5
15. มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายใน ครอบครัวหรือเครือข่ายของท่าน หรือไม่		
มี	336	84
ไม่มี	62	15.5
ไม่ทราบ	2	0.5

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวน	ร้อยละ
16. ท่านมีความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต และ แบบบัญชีรายชื่อ หรือไม่		
เข้าใจ	267	66.75
ไม่เข้าใจ	132	33
อื่นๆ (ระบุ).....	1	0.25
17. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพียงคนเดียว หรือมาพร้อมกับผู้ใช้สิทธิคนอื่นๆ ในลักษณะเป็นกลุ่ม หรือไม่		
มาคนเดียว	124	31
มาเป็นกลุ่ม	274	68.5
อื่นๆ (ระบุ).....	2	0.5
18. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 มีหวัหระแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มาติดต่อหรือชักชวนให้ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่		
มี	274	68.5
ไม่มี	120	30
อื่นๆ (ระบุ).....	6	1.5

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 390 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 97.5 และรองลงมาได้แก่ ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 10 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.5 เหตุผลของการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ มีเหตุผลว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง จำนวน 150 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 48.38 รองลงมาได้แก่ กลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 100 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 32.25 และรองลงมาได้แก่ อยากให้ได้ ส.ส. ที่ดี จำนวน 50 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 16.12 และได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน จำนวน 10 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 3.2 เหตุผลของการที่ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่มีเหตุผลว่าไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเลือก จำนวน 10 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.5 รองลงมาได้แก่ เบื่อการเลือกตั้ง จำนวน 9 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.25 รองลงมาได้แก่ไม่มีเวลา จำนวน 8 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2 รองลงมา ได้แก่ ไม่ทราบว่ามีการเลือกตั้งและไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัคร

เป็นการตอบแทน จำนวนอย่างละ 5 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 1.25 เหตุผลในการพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่เลือกจากตัวบุคคล จำนวน 190 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา ได้แก่ เลือกจากพรรคการเมือง จำนวน 100 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมา ได้แก่ เลือกจากนโยบายของพรรค จำนวน 50 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 12.5 รองลงมา ได้แก่ เลือกเพราะถูกบังคับจากหัวหน้าคะแนนจำนวน 40 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 10 และรองลงมา ได้แก่ เลือกเพราะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทนจำนวน 20 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 5 การเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายในครอบครัวหรือเครือข่าย พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายในครอบครัวหรือเครือข่าย จำนวน 336 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมา ได้แก่ ไม่มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายในครอบครัวหรือเครือข่าย จำนวน 62 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 15.5 และรองลงมา ได้แก่ ไม่ทราบจำนวน 2 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.5 ความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่เข้าใจ จำนวน 267 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 66.75 และรองลงมา ได้แก่ ไม่เข้าใจ จำนวน 132 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 33 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพียงคนเดียว หรือมาพร้อมกับผู้ใช้สิทธิคนอื่นๆ ในลักษณะเป็นกลุ่มของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่ม จำนวน 276 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 68.05 และรองลงมา ได้แก่ มาคนเดียว จำนวน 124 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 31 การติดต่อหรือชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่มีการติดต่อหรือชักชวน โดยหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 274 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 68.5 และรองลงมา ได้แก่ ไม่มีการติดต่อหรือชักชวนโดยหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 120 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร
รับเลือกตั้ง

การไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
19. ท่านได้ไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม สถานที่ ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กำแพงเพชร จัดเตรียมไว้ หรือไม่		
ไปฟัง	294	73.5
ไม่ได้ไปฟัง	66	16.5
อื่นๆ (ระบุ).....	40	10
20. การไปฟังปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ท่านไปด้วย ตัวเอง หรือมีคนชักชวนให้ท่านไป		
ไปเอง	278	69.5
มีคนชักชวน	119	29.75
อื่นๆ (ระบุ).....	3	0.75
21. เมื่อท่านได้ฟังและรับรู้ภูมิหลังหรือประวัติความเป็นมาของผู้สมัคร รับเลือกตั้งแล้ว ทำให้ท่านสามารถตัดสินใจเลือกผู้แทนที่ดีได้ ใช่ หรือไม่		
ใช่	58	14.50
ไม่ใช่	342	85.5

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ส่วนใหญ่ ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม
สถานที่ ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมไว้ให้ จำนวน
294 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมา ได้แก่ ไม่ได้ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับ
เลือกตั้งตามสถานที่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมไว้
ให้จำนวน 66 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 16.5 และรองลงมา ได้แก่อื่นๆ จำนวน 40 คน โดยคิดเป็นร้อย
ละ 10 การไปฟังปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่าส่วนใหญ่ไปด้วยตนเอง จำนวน 278
คน โดยคิดเป็นร้อยละ 69.5 และรองลงมา มีคนชักชวน จำนวน 119 คน โดยคิดเป็น ร้อยละ 29.75
พบว่า การที่ประชาชนได้ไปฟังและรับรู้ภูมิหลังหรือประวัติความเป็นมาของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว
ทำให้สามารถตัดสินใจเลือกผู้แทนที่ดีได้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่ใช่ จำนวน 342 คน โดยคิดเป็น
ร้อยละ 85.5 และรองลงมา ได้แก่ ใช่ จำนวน 58 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 14.50

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง

การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
22. ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 หรือไม่		
เข้าร่วม	11	2.75
ไม่เข้าร่วม	389	97.25
23. ท่านเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือไม่		
เป็น	8	2
ไม่เป็น	392	98
24. ท่านเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือไม่		
เป็น	16	4
ไม่เป็น	384	96

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 จำนวน 389 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 97.25 และรองลงมาได้แก่ เข้าร่วมสังเกตการณ์ จำนวน 11 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.75 พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวน 392 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 98 และรองลงมาได้แก่ ได้เป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง จำนวน 8 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2 พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง จำนวน 384 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 96 และรองลงมา ได้แก่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง จำนวน 16 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 4

ตารางที่ 4.12 จำนวนและค่าร้อยละการเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง

การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
25. ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 หรือไม่		
เข้าร่วม	9	2.25
ไม่เข้าร่วม	391	97.75
26. ท่านเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชน ในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 หรือไม่		
เป็น	7	1.75
ไม่เป็น	393	98.25
27. ท่านเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 หรือไม่		
เป็น	50	12.5
ไม่เป็น	350	87.5

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนน จำนวน 391 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 97.75 และรองลงมา ได้แก่ เข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนน จำนวน 9 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.25 พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนในการสังเกตการณ์การนับคะแนน จำนวน 393 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 98.25 และ รองลงมา ได้แก่ เป็นอาสาสมัครองค์การเอกชน ในการสังเกตการณ์การนับคะแนน จำนวน 7 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 1.7 พบว่าส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์ การนับคะแนนเลือกตั้ง จำนวน 350 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 87.5 และรองลงมาได้แก่ เป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์ การนับคะแนนเลือกตั้ง จำนวน 50 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 12.5

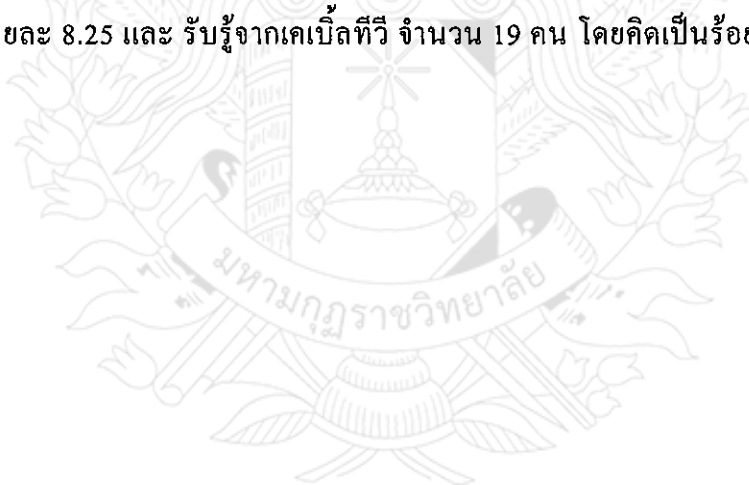
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน

ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางสื่อใดต่อไปนี้		
- หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	335	83.75
- วิทยุชุมชน	321	80.25
- วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	303	75.75
- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	115	28.75
- หนังสือพิมพ์รายวัน	168	42
- สถานีโทรทัศน์	349	87.25
- เคเบิลทีวี	19	4.75
- ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง	213	53.25
- แผ่นพับ, ใบปลิว	220	55
- วารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการ	33	8.25
- รถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง	139	34.75
- การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ของ สนง.กต.ประจำจังหวัดฯ	185	46.25
- สมาชิกในครอบครัว	204	51
- สมาชิกในสถานที่ทำงาน	106	26.5
- ตำราเรียน	33	8.25
- โรงเรียน หรือ สถานศึกษาในท้องถิ่น	34	8.5
- เพื่อน ๆ	158	39.5
- หน่วยงานราชการในท้องถิ่น	73	18.25
- ข้าราชการในท้องถิ่น	39	9.75
- ญาติ พี่น้อง	179	44.75
- นักเรียน นักศึกษา	177	44.25

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง จากสถานีโทรทัศน์ จำนวน 349 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 87.25 รองลงมา รับรู้จาก หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน จำนวน 335 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 83.75 และรองลงมา รับรู้จากวิทยุชุมชน จำนวน 321 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 80.25 รับรู้จากวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จำนวน 303 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 75.75 รับรู้จากแผ่นพับ ใบปลิว จำนวน 220 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 55 รับรู้จาก ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ การเลือกตั้ง จำนวน 213 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 53.25 รับรู้จากสมาชิกในครอบครัว จำนวน 204 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 51 รับรู้จากการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งของ สนง. กกต. ประจำจังหวัด จำนวน 185 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 46.25 รับรู้จากญาติ พี่น้อง จำนวน 179 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 44.75 รับรู้จากนักเรียน นักศึกษา จำนวน 177 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 44.25 รับรู้จากหนังสือพิมพ์ รายวัน จำนวน 168 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 42 รับรู้จาก เพื่อนๆ จำนวน 158 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 39.5 รับรู้จากรถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง จำนวน 139 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 34.75 รับรู้จาก หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 115 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 28.75 รับรู้จากสมาชิกในสถานที่ทำงาน จำนวน 106 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 26.5 รับรู้จากหน่วยงานราชการในท้องถิ่น จำนวน 73 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 18.25 รับรู้จาก ข้าราชการในท้องถิ่น จำนวน 39 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 9.75 รับรู้จาก โรงเรียน หรือ สถานศึกษาในท้องถิ่น จำนวน 34 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 8.5 รับรู้จากตำราเรียน จำนวน 33 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 8.25 รับรู้จากวารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการจำนวน 33 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 8.25 และ รับรู้จากเคเบิลทีวี จำนวน 19 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 4.75 ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อศึกษาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาสถานภาพของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า ด้านเพศ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 83.25 และรองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 16.75 ด้านอายุ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 28-37 ปี ร้อยละ 34 รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 38-47 ปี ร้อยละ 32.25 และรองลงมา อายุอยู่ระหว่าง 18-27 ปี โดยเฉลี่ยแล้วอายุของประชากรกลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ประมาณ 42.5 ปี ด้านสถานภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 63.75 รองลงมาได้แก่ โสด ร้อยละ 30.5 และมีสถานภาพหย่าร้าง ร้อยละ 23 ด้านระดับการศึกษา ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 50.75รองลงมาได้แก่ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36.5 รองลงมาได้แก่ ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 9.75 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 1.75 และระดับอนุปริญญา ร้อยละ 1.25 ตามลำดับ ด้านอาชีพ ของประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรร้อยละ 48.75 และรองลงมาได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 34.25 รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขาย ร้อยละ 8.75 และรองลงมาได้แก่ อาชีพรับราชการ ร้อยละ 6 อาชีพอื่นๆ ร้อยละ 1.25 และอาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1 ตามลำดับ ด้านรายได้ต่อเดือนของประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 3,001-5,000 บาท ร้อยละ 59 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ 5,001-7,000 บาท ร้อยละ 28.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ไม่เกิน 3,000 บาท ร้อยละ 6.25 รองลงมาได้แก่มีรายได้ 9,001-11,000 บาท ร้อยละ 3.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ 7,001- 9,000 บาท ร้อยละ 3

และรองลงมาได้แก่ มีรายได้ 11,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 0.25 ตามลำดับ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดการเมืองหนึ่ง ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละ 94.5 และรองลงมาได้แก่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละ 5.5

5.1.2 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร โดยการไปตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่ใดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนจะไปตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่หน่วยเลือกตั้งใกล้บ้าน ร้อยละ 77.75 และรองลงมาได้แก่ ไปตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 15.5 และรองลงมาได้แก่ ไปตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ สำนักงานเทศบาล ร้อยละ 3.5 สำนักงานอำเภอ ร้อยละ 2.75 และอื่นๆ ร้อยละ 0.5 ตามลำดับ พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การได้รับเอกสารการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากสำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับแจ้งร้อยละ 87 รองลงมาไม่ได้รับแจ้ง ร้อยละ 11.25 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 1.75 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การตกลงของรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งพบว่า ส่วนใหญ่ไม่ตกลง ร้อยละ 91.75 และรองลงมาได้แก่ตกลงร้อยละ 8.25 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง กรณีที่มีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตกลง พบว่า ส่วนใหญ่ได้ไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ร้อยละ 7.25 และไม่ได้ไปยื่นทะเบียนอำเภอหรือยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ร้อยละ 0.75 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การที่มีรายชื่อของผู้อื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มี ร้อยละ 88 และมี ร้อยละ 12 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง กรณีที่มีรายชื่อบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ ได้ดำเนินการนำทะเบียนบ้านมาแสดงต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ร้อยละ 10.5 และไม่ได้นำเสนอ ร้อยละ 1.5

2. ผลการศึกษาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 97.5 และไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 2.5 เหตุผลของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง ร้อยละ 48.38 และรองลงมาได้แก่ กลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 32.25 และอยากได้ ส.ส. ที่ดี ร้อยละ 16.12 เพราะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ เหตุผลของการที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเลือก ร้อยละ 2.5 และรองลงมาได้แก่ เบื่อการ

เลือกตั้งร้อยละ 2.25 และให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา ร้อยละ 2 ไม่ทราบว่ามี การเลือกตั้ง ร้อยละ 1.25 และ เพราะไม่ได้ รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน ร้อยละ 1.25 เหตุผลของการพิจารณา ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่พิจารณาเลือกจากตัวบุคคล ร้อยละ 47.5 รองลงมาได้แก่ พิจารณาเลือกจากพรรคการเมือง ร้อยละ 25 และพิจารณาเลือกจาก นโยบายของพรรค ร้อยละ 12.5 พิจารณาเลือกจาก การบังคับจากห้วคณะ ร้อยละ 10 เลือก เพราะว่าได้เงิน หรือสิ่งของจาก ผู้สมัครเป็นการตอบแทน ร้อยละ 5 มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายใน ครอบครัวหรือ เครือ ญาติ พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญชวน ร้อยละ 84 และรองลงมาได้แก่ไม่มีการเชิญชวน ร้อยละ 15.5 และไม่ทราบ ร้อยละ 0.5 ความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชี รายชื่อพบว่า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจ ร้อยละ 66.75 และรองลงมาได้แก่ ไม่มีความเข้าใจ ร้อยละ 33 และอื่นๆ ร้อยละ 0.25 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งไปเพียงคนเดียวหรือไปในลักษณะเป็นกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่ไปในลักษณะเป็นกลุ่ม ร้อยละ 68.5 รองลงมาได้แก่ไปเพียงคนเดียว ร้อยละ 31 และอื่นๆ ร้อยละ 0.5 การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยมีห้วคณะของผู้สมัครมาติดต่อหรือชักชวนให้ไป ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าส่วนใหญ่มีห้วคณะมาติดต่อหรือชักชวน ร้อยละ 68.5 รองลงมาไม่ มีห้วคณะมาติดต่อหรือชักชวน ร้อยละ 30 และ อื่นๆ ร้อยละ 1.5

3. ผลการศึกษาการไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามสถานที่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมไว้ พบว่า ส่วนใหญ่ไปฟัง ร้อยละ 73.5 รองลงมาได้แก่ไม่ได้ไปฟัง ร้อยละ 16.5 และอื่นๆ ร้อยละ 10 การไป ฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไปด้วยตนเอง ร้อยละ 69.5 รองลงมา ได้แก่ มีคนชักชวน 29.75 และอื่นๆ ร้อยละ 0.75 การ ได้ฟังและรับรู้ภูมิหลังหรือประวัติความเป็นมา ของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว ทำให้สามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดีได้ พบว่า ส่วนใหญ่ ให้เหตุผลว่าไม่ใช่ ร้อยละ 85.5 และรองลงมาได้แก่ ให้เหตุผลว่า ใช่ ร้อยละ 14.50

4. ผลการศึกษาการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขต เลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ ร้อยละ 97.25 และ รองลงมาได้แก่ เข้าร่วมสังเกตการณ์ ร้อยละ 2.75 การเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการ เลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 98 และรองลงมาได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 2 การเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมืองในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ประจำหน่วยเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 96 และรองลงมาได้แก่เป็น อาสาสมัคร ร้อยละ 4

5. ผลการศึกษาการเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 97.75 และรองลงมาได้แก่ เข้าร่วม ร้อยละ 2.25 การเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 98.25 และรองลงมา ได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 1.75 การเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมืองในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 87.5 และรองลงมา ได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 12.5

5.1.3 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จากทางสถานีโทรทัศน์ ร้อยละ 87.25 และรองลงมา ได้แก่ จากหอกระจายข่าว ร้อยละ 83.75 รองลงมา จากวิทยุชุมชน ร้อยละ 80.25 และจาก วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจากแผ่นพับ, ใบปลิว, ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง สมาชิกในครอบครัว, การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ของ สนง. กต. ประจำจังหวัด, ญาติ พี่น้อง, นักเรียน นักศึกษา หนังสือพิมพ์รายวัน, เพื่อน ๆ, รถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง, หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สมาชิกในสถานที่ทำงาน, หน่วยงานราชการในท้องถิ่น, ข้าราชการในท้องถิ่น, โรงเรียน หรือสถานศึกษาในท้องถิ่น, ตำราเรียน,วารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการ และจาก เเคเบิลทีวี ร้อยละ 75.75, 53.25, 51, 46.25, 44.75, 44.25, 42, 39.5, 34.75, 28.75, 26.5, 18.25, 9.75, 8.5, 8.25, 8.25 และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 4.75 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร โดยการไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่ใดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนจะไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่หน่วยเลือกตั้งใกล้บ้าน ร้อยละ 77.75 และรองลงมาได้แก่ ไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 15.5 และรองลงมาได้แก่ไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ สำนักงานเทศบาล ร้อยละ 3.5 สำนักงานอำเภอ ร้อยละ 2.75 และอื่นๆ ร้อยละ 0.5 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนเห็นความสำคัญของระบบการเมืองนี้ใช้วิธีเลือกตั้ง และต้องการเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งซึ่งสอดคล้องกับ **ทรงฤทธิ์ วรรณฤดี** ทำการวิจัยเรื่อง

“พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ในประเด็นเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการไปตรวจดูรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุด

การได้รับเอกสารการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากสำนักงานทะเบียนอำเภอ หรือ สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ ได้รับแจ้งร้อยละ 87 รองมาไม่ได้รับแจ้ง ร้อยละ 11.25 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 1.75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งข้อมูลข่าวสารของทางราชการมีประสิทธิภาพสูงจึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

การตกหล่นของรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งพบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ตกหล่น ร้อยละ 91.75 และรองลงมาได้แก่ ตกหล่นร้อยละ 8.25 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้สะดวกต่อการตรวจสอบและสะดวกต่อการตรวจเช็คที่รวดเร็ว จึงทำให้มีการตกหล่นของรายชื่อน้อย กรณีที่มีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตกหล่น พบว่าส่วนใหญ่ ได้ไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือ ยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ร้อยละ 7.25 และไม่ได้ไปยื่นทะเบียนอำเภอหรือยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ร้อยละ 0.75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีความสะดวกในการที่จะติดต่อกับนายทะเบียนและใช้เวลาไม่มากประกอบกับประชาชนให้ความสนใจจึงทำให้ประชาชน ไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนท้องถิ่น

การที่มีรายชื่อของผู้อื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นพบว่า ส่วนใหญ่ ไม่มี ร้อยละ 88 และมี ร้อยละ 12 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบเทคโนโลยีของทางราชการ มีการตรวจสอบได้สะดวกและรวดเร็วแม่นยำจึงทำให้ไม่มีความผิดพลาดในเรื่องของรายชื่อผู้อื่นแปลกปลอมเข้ามาในทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กรณีที่มีรายชื่อนุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการนำทะเบียนบ้านมาแสดงต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ร้อยละ 10.5 และไม่ได้นำมาแสดง ร้อยละ 1.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความเอาใจใส่ในสิทธิของตน จึงได้มีการดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและขอแก้ไขเมื่อไม่ถูกต้อง

5.2.2 พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 97.5 และ ไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 2.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและการรณรงค์การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของทางหน่วยงานราชการ จึงทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับ **ถนนมพิทักษ์พงษ์** การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะ เป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง ร้อยละ

48.38 และรองลงมาได้แก่ กลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 32.25 และอยากได้ ส.ส. ที่ดี ร้อยละ 16.12 เพราะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

เหตุผลของการที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเลือกร้อยละ 2.5 และรองลงมาได้แก่ เบื่อการเลือกตั้ง ร้อยละ 2.25 และเพราะให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ร้อยละ 2 ไม่ทราบว่ามี การเลือกตั้ง ร้อยละ 1.25 และเพราะว่าไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน ร้อยละ 1.25 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนรู้จักแต่ผู้สมัครคนเดิมที่เคยลงสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้สมัครหน้าใหม่ประชาชนไม่รู้จักและคุ้นเคยและติดภารกิจ การงาน ซึ่งสอดคล้องกับ **สุรพล กระแฉัตรณ์** ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง พบว่า การที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะติดภารกิจ การงาน และประชาชนเบื่อการเลือกตั้ง

เหตุผลของการพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ พิจารณาเลือกจากตัวบุคคล ร้อยละ 47.5 รองลงมาได้แก่ พิจารณาเลือกจากพรรคการเมือง ร้อยละ 25 และพิจารณาเลือกจาก นโยบายของพรรค ร้อยละ 12.5 พิจารณาเลือกจากการบังคับจากหัวหน้าคะแนน ร้อยละ 10 เลือกเพราะว่าได้เงิน หรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน ร้อยละ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนให้ความสำคัญกับความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ จึงพิจารณาจากตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ **ทรงฤทธิ์ วรรณภู** ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในประเด็น เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ประชาชนเลือกตัวบุคคลมากกว่าเลือกพรรค มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายใน ครอบครัว หรือ เครือญาติ พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญชวน ร้อยละ 84 และรองลงมาได้แก่ ไม่มีการเชิญชวน ร้อยละ 15.5 และไม่ทราบ ร้อยละ 0.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสนใจ การกระตือรือร้น ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และประชาชนได้ตระหนักถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งว่าเป็นหน้าที่ของตน จึงมีการเชิญชวนกันทั้งภายในครอบครัว และเครือญาติ เพื่อไปใช้สิทธิ เพราะตระหนักว่าเป็นหน้าที่ จึงสอดคล้องกับ **สุรพล กระแฉัตรณ์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง พบว่า อำนาจชุมชนทั้งในอดีตและปัจจุบันมีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติที่มีความสัมพันธ์กันในแนวราบที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของคนในชุมชนจึงเกิดการร่วมมือของคนในชุมชนในกลุ่มเครือญาติทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ มีความเข้าใจ ร้อยละ 66.75 และรองลงมาได้แก่ ไม่มีความเข้าใจ ร้อยละ 33 และอื่นๆ ร้อยละ 0.25 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชรที่มีทั้งการประชาสัมพันธ์ และการ

รณรงค์อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ประชาชนเข้าใจถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต และแบบบัญชีรายชื่อ

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไปเพียงคนเดียว หรือ ไปในลักษณะเป็นกลุ่ม พบว่าส่วนใหญ่ไปในลักษณะเป็นกลุ่ม ร้อยละ 68.5 รองลงมาได้แก่ไปเพียงคนเดียว ร้อยละ 31 และอื่นๆ ร้อยละ 0.5 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นแบบสังคมชนบทคืออยู่รวมกันเป็นกลุ่มๆ และมีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติหรือกลุ่มญาติหรือเพื่อความสะดวกในการเดินทางไปยังหน่วยเลือกตั้ง

การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยมีห้วคะแนนของผู้สมัครมาติดต่อหรือชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าส่วนใหญ่มีห้วคะแนนมาติดต่อหรือชักชวน ร้อยละ 68.5 รองลงมาไม่มีห้วคะแนนมาติดต่อหรือชักชวน ร้อยละ 30 และ อื่นๆ ร้อยละ 1.5 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองกับพรรคการเมืองที่สูงจึงทำให้แต่ละพรรคการเมืองต้องมีห้วคะแนนในการประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรคให้กับประชาชนได้ทราบและเชิญชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงให้กับพรรคหรือผู้สมัครของพรรคตนเอง

5.3.3 พฤติกรรมการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามสถานที่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมไว้ พบว่า ส่วนใหญ่ไปฟัง ร้อยละ 73.5 รองลงมาได้แก่ ไม่ได้ไปฟัง ร้อยละ 16.5 และอื่นๆ ร้อยละ 10 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ได้อย่างเหมาะสมของ กกต. จังหวัดกำแพงเพชร และประกอบกับประชาชนมีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นจึงทำให้ประชาชนให้ความสนใจไปฟังการ ปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครที่เวที กกต. จังหวัดกำแพงเพชร กำหนด

การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไปด้วยตนเอง ร้อยละ 69.5 รองลงมาได้แก่ มีคนชักชวน 29.75 และอื่นๆ ร้อยละ 0.75 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกระตือรือร้นของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและเพื่อต้องการทราบถึงนโยบายของผู้สมัครและทราบถึงนโยบายของพรรคการเมืองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครนั้น

การได้ฟังและรับรู้ภูมิหลังหรือประวัติความเป็นมาของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว ทำให้สามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดีได้ พบว่า ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่ใช่ร้อยละ 85.5 และรองลงมาได้แก่ให้เหตุผลว่าใช่ ร้อยละ 14.50 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจุบันและวิสัยทัศน์ของผู้สมัครมากกว่าภูมิหลังของผู้สมัคร ซึ่งสอดคล้องกับ

ศุภพล กระแสรัตน์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง พบว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะไปเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ รองลงมาคือ ไปเลือกกลุ่มคนของตนเข้ามาเป็นผู้บริหาร

5.2.4 พฤติกรรมการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ ร้อยละ 97.25 และรองลงมาได้แก่ เข้าร่วมสังเกตการณ์ ร้อยละ 2.75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนเข้าใจว่ามีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐมีหน้าที่ในการสังเกตการณ์อยู่แล้ว

การเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 98 และรองลงมาได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งส่วนมากจะเป็นนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ มากกว่าประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ จึงทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งน้อย

การเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมืองในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 96 และรองลงมาได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมืองนั้นจะมีได้เพียงหน่วยเลือกตั้งละ 2 คนเท่านั้น

5.2.5 พฤติกรรมการเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 97.75 และรองลงมาได้แก่ เข้าร่วม ร้อยละ 2.25 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนอาจเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่อยู่แล้ว ประกอบกับการประกอบอาชีพ จึงทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง

การเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 98.25 และรองลงมาได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 1.75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง ส่วนมากจะเป็นนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ มากกว่าประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

การเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมืองในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นอาสาสมัคร 87.5 และรองลงมา ได้แก่ เป็นอาสาสมัคร ร้อยละ 12.5 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมืองนั้นจะมีได้เพียงหน่วยเลือกตั้งละ 2 คน เท่านั้น ส่วนมากจะเป็นนักศึกษาจากสถาบันต่างๆมากกว่าประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

5.2.6 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร จากทางสถานีโทรทัศน์ ร้อยละ 87.25 และรองลงมา ได้แก่ จากหอกระจายข่าว ร้อยละ 83.75 รองลงมา จากวิทยุชุมชน ร้อยละ 80.25 และจาก วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจากแผ่นพับ, ใบปลิว, ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง สมาชิกในครอบครัว, การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ของ สนง.กกต. ประจำจังหวัด, ญาติ พี่น้อง, นักเรียน นักศึกษา, หนังสือพิมพ์รายวัน, เพื่อนๆ, รถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง, หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, สมาชิกในสถานที่ทำงาน, หน่วยงานราชการในท้องถิ่น, ข้าราชการในท้องถิ่น, โรงเรียนหรือสถานศึกษาในท้องถิ่น, ตำราเรียน, วารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการ และจาก เคเบิลทีวี ร้อยละ 75.75, 53.25, 51, 46.25, 44.75, 44.25, 42, 39.5, 34.75, 28.75, 26.5, 18.25, 9.75, 8.5, 8.25, 8.25 และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 4.75 ตามลำดับ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร สามอันดับมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้ จากทางสถานีโทรทัศน์ ร้อยละ 87.25 และรองลงมา ได้แก่ จากหอกระจายข่าว ร้อยละ 83.75 รองลงมา จากวิทยุชุมชน ร้อยละ 80.25 และจากวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์นั้นทุกครอบครัวนั้นมีโทรทัศน์ทุกครัวเรือนในปัจจุบัน และหอกระจายข่าวนั้นก็มีทุกหมู่บ้านทุกตำบลซึ่งจะมีการเปิดประชาสัมพันธ์ทุกเช้าและทุกเย็น ส่วนวิทยุชุมชนนั้นปัจจุบันมีในทุกอำเภอ และแทบจะทุกตำบลจึงทำให้ประชาชนมีช่องทางรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องการเลือกตั้ง ได้มากจากช่องทางดังกล่าวได้มากกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย โวหารดี ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรับรู้ได้มากที่สุด คือ โทรทัศน์ วิทยุ และเสียงตามสาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นอาสาสมัครในการเป็นผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งให้มากขึ้น

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในช่วงวันเทศกาลต่างๆ เพราะจะทำให้ประชาชนหยุดการประกอบอาชีพ ซึ่งจะทำให้มีการรวมตัวกันของประชาชน จึงทำให้ง่ายต่อการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ได้ทั่วถึงกว่าวันปกติ และการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ควรให้ความรู้ในช่วงมีการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ควรให้ความรู้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างถ่องแท้ให้กับประชาชน

3. ควรมีการพัฒนาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในช่องทางอื่นๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และข้าราชการท้องถิ่น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัย พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในกลุ่มที่มีอายุ 18 บริบูรณ์เปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

2. ควรทำการศึกษาวิจัย พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในกลุ่มที่มีความพิการทางด้านร่างกาย

3. ควรทำการศึกษาวิจัย ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในกลุ่มที่มีความพิการทางด้านร่างกาย และควรทำการศึกษาวิจัยช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในกลุ่มที่มีอายุ 18 บริบูรณ์

บรรณานุกรม

1) หนังสือทั่วไป

- กนก วงศ์ตระหง่าน. **ประชาธิปไตยกับพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง**. กรุงเทพมหานคร :
เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.). **ข้อเสนอในการปฏิรูปการเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2539.
- กณศ อินทรสุวรรณ. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นสุขภาพด้วยพลัง
จังหวัดนครปฐม**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนาสาธารณสุข, 2537.
- โคทม อาริยา. “การเลือกตั้งระบบใหม่”. **เอกสารการเผยแพร่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง**.
กรุงเทพมหานคร : รัฐสภา, 2542.
- จรูญ สุภาพ. **ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผด็จการ) และหลักการวิเคราะห์การเมือง
แผนใหม่**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. **การมีส่วนร่วมทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2540.
- บุญเลิศ สุกคิดถก. **ล้อมวลชน ช่องว่างทางความรู้และความขัดแย้งในสังคม**. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม
2536**. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.
- พิชาย รัตนคิดถก กุญเกิด. **ระบบทุจริตการเลือกตั้ง**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีสังคม,
2537.
- พิมลจรรย์ นามวัฒน์. **พฤติกรรมการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.
- มานิตย์ จุมปา. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540**. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2541.
- รังสิมันต์ บุญยปรารถนานนท์. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง
คณะกรรมการชุมชนกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัด
ระยอง**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.
- วิชัย ต้นศิริ. **วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันนโยบายศึกษา, 2539.
- สิริรัตน์ เจ้าประเสริฐ. **กระบวนการเลือกตั้ง สว. ทบวงมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542

สุชาติ คำป๋อง. **คู่มือประชาชนสำหรับการเลือกตั้ง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2547

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนไทย : ศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2552**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สุจิต บุญบงการ. “การเมืองเปรียบเทียบ : ปัญหาและแนวคิด”. **เอกสารการศึกษาทางรัฐศาสตร์ลำดับที่ 1 แผนกวิชาการปกครอง**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521

วิสุทธิ รุ่งวิสัย. **ทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเมืองเชียงใหม่**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., 2531.

เสน่ห์ จามริก. **ความคิดทางการเมืองจากเทคโนโลยีถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

2) วารสาร

วิสุทธิ โภธิแทน. “ความคิดเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเมือง เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศไทย”. **รัฐศาสตร์สาร**. (3 สิงหาคม 2519).

3) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

จิตติ คุ่มครอง, ว่าที่ ร้อยตรี. “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในกรอบรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 : ศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.

ถนอม เกษมพิทักษ์พงศ์. “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูนในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2539”. **รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

ทรงฤทธิ์ วรรณกุล. “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเทิงจังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539”. **รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

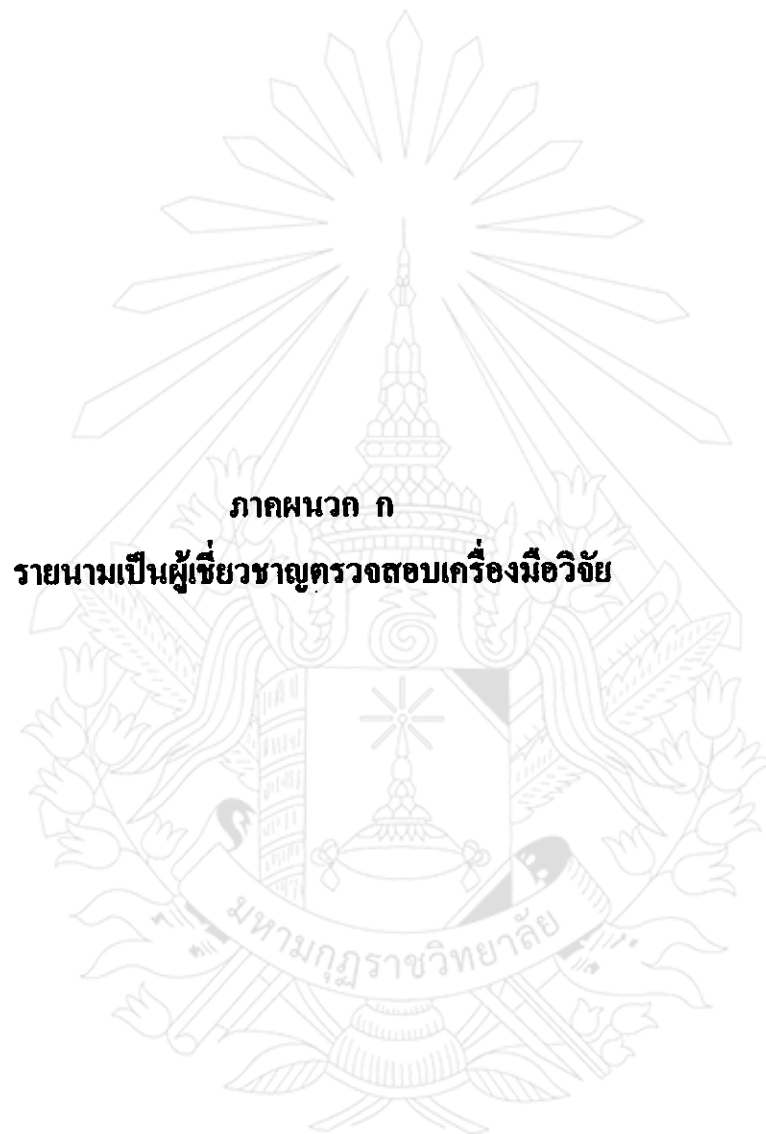
เทวินทร์ ตติยรัตน์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองรูปแบบเทศบาลศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองนครพนม”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

- ปิยะ กิจถาวร. “พฤติกรรมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ศึกษากรณีเทศบาลเมืองปัตตานี”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2541
- รักฎา บรรเทิงสุข. “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิอายุ 18-19 ปี ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- วาที ชายชาญ. “ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดปราจีนบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- วิชัย ไหวหารดี. “พฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ เมือง จ.ยโสธร พ.ศ.2530”. **วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- สุพล ใจคุ้ม. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สุรพล ศิวานนท์. “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรดิตต์”. **รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2541.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร. มะฉีวัลย์ ตันตีสันติสม

การศึกษา

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. รศ.ดร. สมชัย วงษ์นายะ

การศึกษา

ตำแหน่งปัจจุบัน

กศ.บ. (คณิตศาสตร์), กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา),
ค.ค (การวัดผลการประเมินการศึกษา)

ประธานอนุกรรมการสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. อาจารย์นริศร์ ศรีโพธิ์

การศึกษา

ตำแหน่งปัจจุบัน

ปริญญาการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก

ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์
(พบ.ม.) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
อดีตปลัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด (ระดับ 9) จังหวัดร้อยเอ็ด
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. นายวิชัย กันตา

การศึกษา

ตำแหน่งปัจจุบัน

ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดกำแพงเพชร

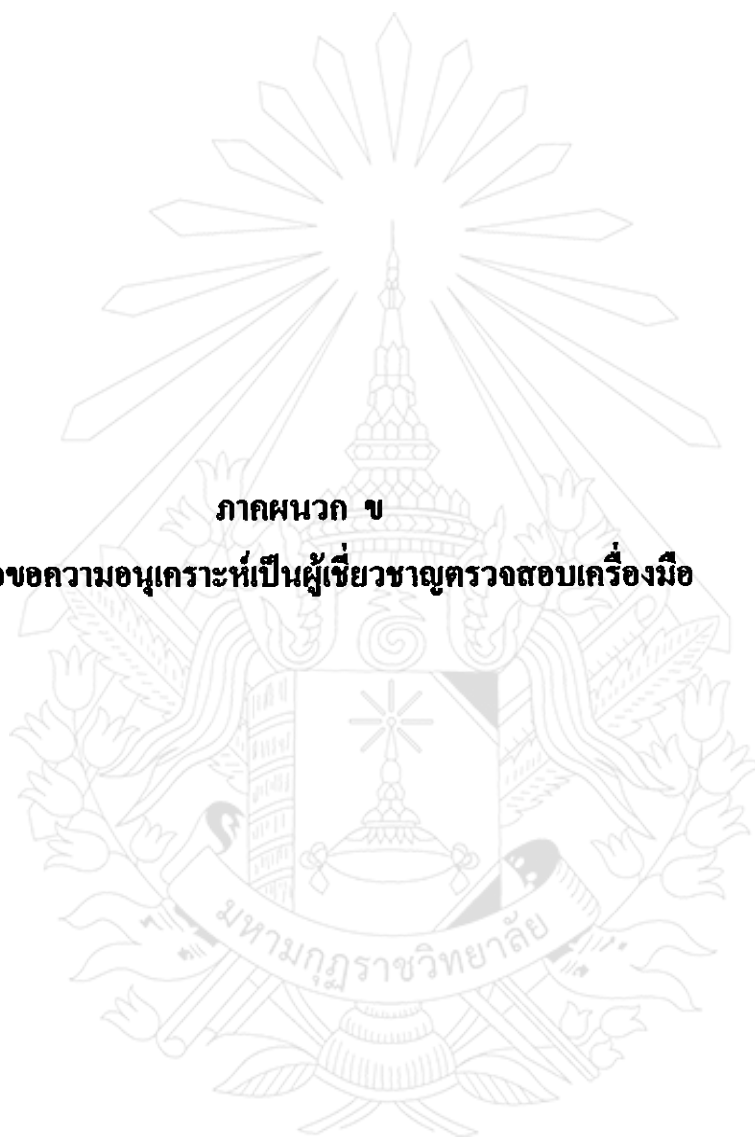
5. นายอดุลย์ หาญกำจัดภัย**การศึกษา****ตำแหน่งปัจจุบัน**

นิติศาสตรบัณฑิต

ประธานสหภาพนายความจังหวัดกำแพงเพชร

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ว. 210 / 2550

มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร วัฒนาควัชร โสภณ
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร. 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร. มะลิวัลย์ ดันตีสันติสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุวภัทร ดวงดี รหัสประจำตัว 481204128 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखा
วิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย **เรื่อง ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร** โดยมี ดร. ภาคภูมิ
อินทวงศ์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
ดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีธเนศ วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการ

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 210 / 2550

มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร วัฒนาควัชร โสภณ
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร. 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร. สมชัย วงษ์นาคะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุภัทรา ดวงศิริ รหัสประจำตัว 481204128 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสา
วิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง **พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร** โดยมี ดร. ภาคภูมิ อินทวงศ์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
ดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีนัย วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการ
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 210 / 2550

มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร วัฒนาควัชร โสภณ

อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร. 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย**เรียน** อาจารย์นริศร์ ศรีโพธิ์**สิ่งที่ส่งมาด้วย** แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุวภัทร ดวงดี รหัสประจำตัว 481204128 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखा
 วิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
 ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย **เรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร** โดยมี ดร.ภาคภูมิ อินทวงศ์ เป็น
 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
 เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
 ดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีนิช วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการ

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 – 722340

ที่ ว. 210 / 2550

มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร วัฒนาควัชรโสภณ

อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร. 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย**เรียน** นายวิชัย กันตา**สิ่งที่ส่งมาด้วย** แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุวภัทร ดวงดี รหัสประจำตัว 481204128 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขา
 วิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
 ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย **เรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร** โดยมี ดร.ภาคภูมิ อินทวงศ์ เป็น
 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
 เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
 ดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีชัย วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการ

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 – 722340

ที่ ว. 210 / 2550

มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร วัฒนาควัชรโสภณ
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร. 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอดุลย์ หาญคำจัดภัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุวภัทร ดวงดี รหัสประจำตัว 481204128 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขา
วิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหจุลราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย **เรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร** โดยมี ดร.ภาคภูมิ อินทวงศ์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
ดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีณีย์ วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการ

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

**ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณี
เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร
 - ตอนที่ 2** พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร
 - ตอนที่ 3** ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร
4. โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

ศุภภัทร คงดี

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ท่านต้องการเลือกซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียง 1 ข้อ

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 18 – 27 ปี 2. 28 – 37 ปี
 3. 38 – 47 ปี 4. 48 – 57 ปี
 5. 58 – 67 ปี 6. 68 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส 3. หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

1. ระดับประถมศึกษา
 2. ระดับมัธยมศึกษา
 3. อาชีวศึกษา ปวช. ปวส.
 4. อนุปริญญา
 5. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

5. อาชีพ

1. เกษตรกรรม 2. ค้าขาย
 3. รับราชการ 4. รัฐวิสาหกิจ
 5. รับจ้างทั่วไป 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

6. รายได้

1. ไม่เกิน 3,000 บาท 2. 3,001 – 5,000 บาท
 3. 5,001 – 7,000 บาท 4. 7,001 – 9,000 บาท
 5. 9,001 – 11,000 บาท 6. 11,001 บาทขึ้นไป

7. ท่านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือไม่

- เป็น ไม่เป็น

**ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต
เลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549**

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ท่านต้องการเลือกซึ่งตรงกับความคิดเห็น
ของท่านเพียง 1 ข้อ

การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน

1. การไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ท่านไปตรวจ ณ ที่ใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - สำนักงานอำเภอ
 - สำนักงานเทศบาล
 - ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล
 - สถานที่หน่วยเลือกตั้งใกล้บ้าน
 - อื่นๆ (ระบุ).....
2. 15 วันก่อนวันเลือกตั้ง ท่านและบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้รับเอกสารการแจ้ง
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากสำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น หรือไม่
 - ได้รับแจ้ง
 - ไม่ได้รับแจ้ง
 - ไม่แน่ใจ
3. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2
เมษายน 2549 รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของท่านตกหล่นหรือไม่
 - ตกหล่น
 - ไม่ตกหล่น
4. กรณีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของท่านตกหล่น ท่านได้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อนายทะเบียนอำเภอ
หรือนายทะเบียนท้องถิ่น หรือไม่ (กรณีรายชื่อตกหล่น)
 - ยื่นคำร้อง
 - ไม่ได้ยื่นคำร้อง
5. ทะเบียนบ้านของท่าน ได้ปรากฏว่ามีรายชื่อของบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ด้วย หรือไม่
 - มี
 - ไม่มี

6. กรณีถ้ามีรายชื่อบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านของท่าน ท่านได้ดำเนินการนำทะเบียนบ้านมาแสดงต่อ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) เพื่อถอนชื่อบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้านของท่าน หรือไม่
- ดำเนินการ
- ไม่ได้ดำเนินการ

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

7. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่
- ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
8. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ (เฉพาะผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)
- อยากให้ได้ ส.ส. ที่ดี
- กลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง
- เป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน
- อื่นๆ (ระบุ).....
9. ท่านไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ (เฉพาะผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)
- เบื่อการเลือกตั้ง
- ไม่มีเวลา
- ไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเลือก
- ไม่ทราบว่ามีวิธีการเลือกตั้ง
- ไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน
10. ท่านพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างไร
- เลือกจากพรรคการเมือง
- เลือกจากตัวบุคคล
- เลือกจากนโยบายของพรรค
- เลือกเพราะถูกบังคับจากห้วคะแนน
- เลือกเพราะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน
- อื่นๆ (ระบุ).....

11. มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายในครอบครัว หรือเครือข่ายของท่านหรือไม่
- มี
- ไม่มี
- ไม่ทราบ
12. ท่านมีความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต และแบบบัญชีรายชื่อหรือไม่
- เข้าใจ
- ไม่เข้าใจ
- อื่นๆ (ระบุ).....
13. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพียงคนเดียว หรือมาพร้อมกับผู้ใช้สิทธิคนอื่นๆ ในลักษณะเป็นกลุ่ม หรือไม่
- มาคนเดียว
- มาเป็นกลุ่ม
- อื่นๆ (ระบุ).....
14. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 มีห้วคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มาติดต่อหรือชักชวนให้ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่
- มี
- ไม่มี
- อื่นๆ (ระบุ).....

การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

15. ท่านได้ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามสถานที่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมไว้หรือไม่
- ไปฟัง
- ไม่ได้ไปฟัง
- อื่นๆ (ระบุ).....
16. การไปฟังปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ท่านไปด้วยตัวเองหรือมีคนชักชวนให้ท่านไป
- ไปเอง
- มีคนชักชวน
- อื่นๆ (ระบุ).....

17. เมื่อท่านได้ฟังและรับรู้ภูมิหลังหรือประวัติความเป็นมาของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว ทำให้ท่านสามารถตัดสินใจเลือกผู้แทนที่ดีได้ใช่หรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่
- อื่นๆ (ระบุ).....

การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง

18. ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร หรือไม่

- เข้าร่วม
- ไม่เข้าร่วม
- อื่นๆ (ระบุ).....

19. ท่านเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือไม่

- เป็น
- ไม่เป็น
- อื่นๆ (ระบุ).....

20. ท่านเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือไม่

- เป็น
- ไม่เป็น
- อื่นๆ (ระบุ).....

การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง

21. ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร หรือไม่

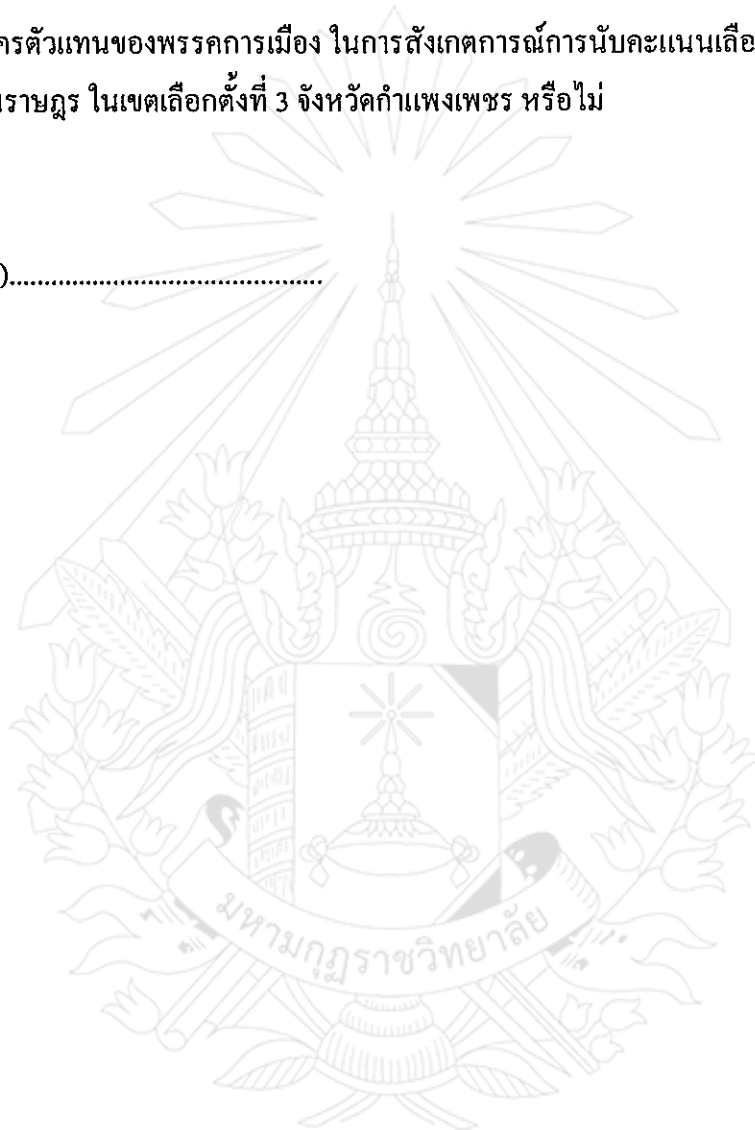
- เข้าร่วม
- ไม่เข้าร่วม
- อื่นๆ (ระบุ).....

22. ท่านเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชน ในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร หรือไม่

- เป็น
 ไม่เป็น
 อื่นๆ (ระบุ).....

23. ท่านเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร หรือไม่

- เป็น
 ไม่เป็น
 อื่นๆ (ระบุ).....

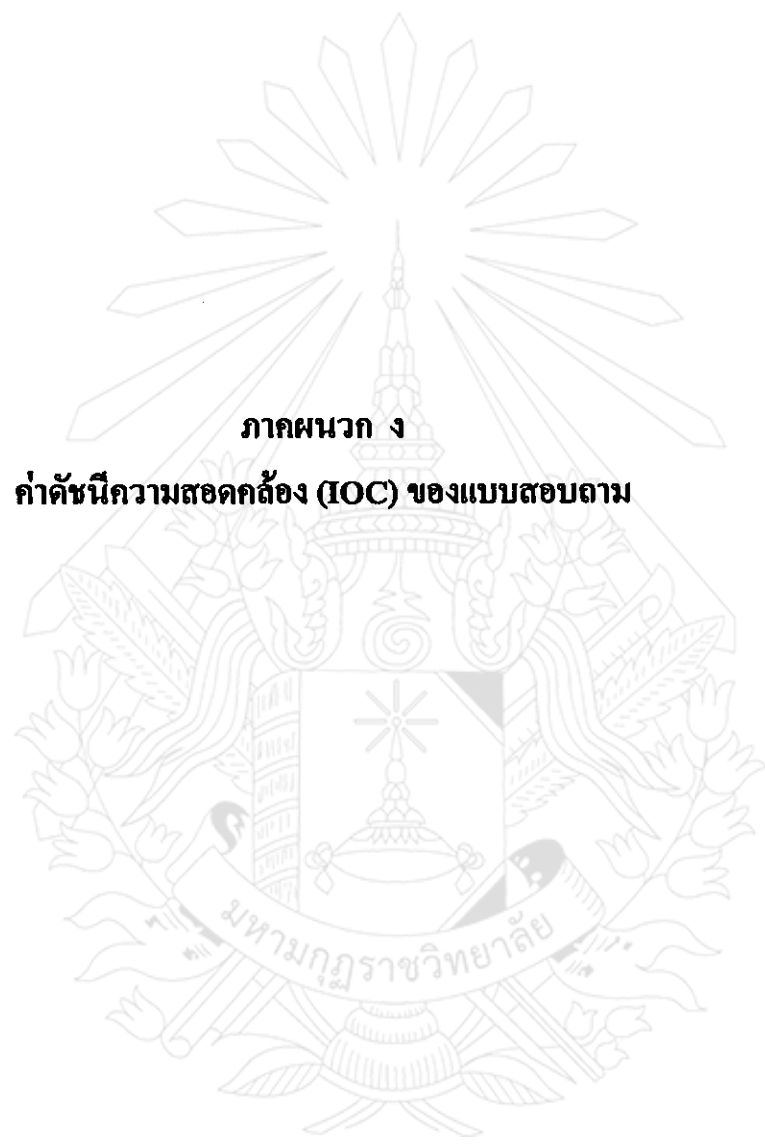

**ตอนที่ 3 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3
จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549**

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ท่านต้องการเลือกซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจากช่องทางใดต่อไปนี้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- 2. วิทยุชุมชน
- 3. วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
- 4. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- หนังสือพิมพ์รายวัน
- สถานีโทรทัศน์
- เคเบิลทีวี
- ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง
- แผ่นพับ , ใบปลิว
- วารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการ
- รถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง
- การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ของ สนง. กกต. ประจำจังหวัด
- กำแพงเพชร
- สมาชิกในครอบครัว
- สมาชิกในสถานที่ทำงาน
- ตำราเรียน
- โรงเรียน หรือ สถานศึกษาในท้องถิ่น
- เพื่อน ๆ
- หน่วยงานราชการในท้องถิ่น
- ข้าราชการในท้องถิ่น
- ญาติ พี่น้อง
- นักเรียน นักศึกษา

ภาคผนวก ง
คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขต
เลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549

พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน 1. การไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ท่านไป ตรวจ ณ ที่ใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ สำนักงานอำเภอ ☐ สำนักงานเทศบาล ☐ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ☐ สถานที่หน่วยเลือกตั้งใกล้บ้าน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2. 15 วันก่อนวันเลือกตั้ง ท่านและบุคคลใน ครอบครัวที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับเอกสารการ แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากสำนักงานทะเบียน อำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น หรือไม่ ☐ ได้รับแจ้ง ☐ ไม่ได้รับแจ้ง ☐ ไม่แน่ใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต เลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของท่าน ตกหล่นหรือไม่ ☐ ตกหล่น ☐ ไม่ตกหล่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
4. กรณีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของท่านตกหล่น ท่าน ได้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือ นายทะเบียนท้องถิ่น หรือไม่ (กรณีรายชื่อตกหล่น) ☐ ยื่นคำร้อง ☐ ไม่ได้ยื่นคำร้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5. ทะเบียนบ้านของท่าน ได้ปรากฏว่ามีรายชื่อของ บุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ด้วย หรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6. กรณีถ้ามีรายชื่อบุคคลอื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ใน ทะเบียนบ้านของท่าน ท่านได้ดำเนินการนำ ทะเบียนบ้านมาแสดงต่อ คณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้ง (กปน.) เพื่อถอนชื่อบุคคล ดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้านของท่าน หรือไม่ ☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ได้ดำเนินการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร								
7. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง หรือไม่ ☐ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ☐ ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

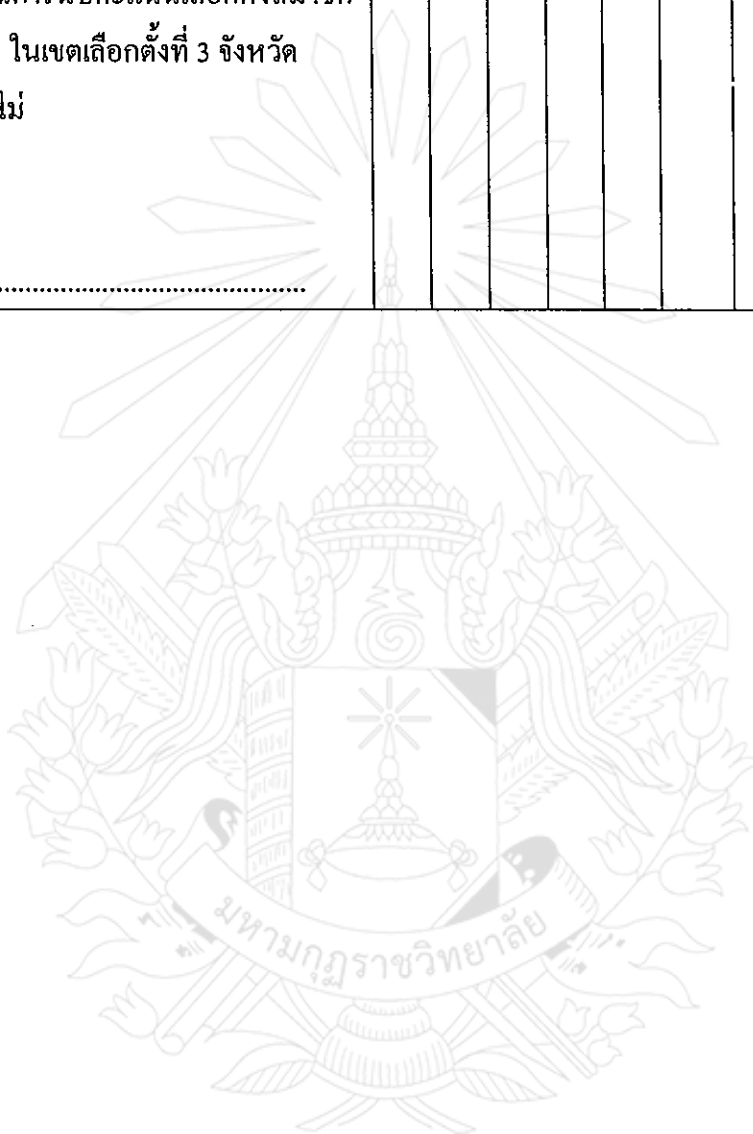
พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
8. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ (เฉพาะผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง) ☐ อยากให้ได้ ส.ส. ที่ดี ☐ กลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง ☐ เป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วม ทางการเมือง ☐ ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการ ตอบแทน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9. ท่านไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ (เฉพาะผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง) ☐ เบื่อการเลือกตั้ง ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเลือก ☐ ไม่ทราบว่ามีกรเลือกตั้ง ☐ ไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครเป็นการ ตอบแทน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10. ท่านพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างไร ☐ เลือกจากพรรคการเมือง ☐ เลือกจากตัวบุคคล ☐ เลือกจากนโยบายของพรรค ☐ เลือกเพราะถูกบังคับจากห้วคะแนน ☐ เลือกเพราะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัคร เป็นการตอบแทน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
11. มีการเชิญชวนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ภายในครอบครัว หรือเครือข่ายของท่านหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12. ท่านมีความเข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต และแบบบัญชีรายชื่อ หรือไม่ ☐ เข้าใจ ☐ ไม่เข้าใจ ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง เพียงคนเดียว หรือมาพร้อมกับผู้ใช้สิทธิ คนอื่นๆ ในลักษณะเป็นกลุ่ม หรือไม่ ☐ มาคนเดียว ☐ มาเป็นกลุ่ม ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 มีหัวหน้าของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง มาติดต่อหรือชักชวนให้ท่านไป ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
การไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง 15. ท่านได้ไปฟัง การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ตามสถานที่ที่สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียม ไว้หรือไม่ ☐ ไปฟัง ☐ ไม่ได้ไปฟัง ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16. การ ไปฟังปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ท่านไปด้วยตัวเองหรือมีคนชักชวนให้ท่านไป ☐ ไปเอง ☐ มีคนชักชวน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17. เมื่อท่านได้ฟังและรับรู้ภูมิหลังหรือประวัติความ เป็นมาของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วทำให้ท่าน สามารถตัดสินใจเลือกผู้แทนที่ดีใช่หรือไม่ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง 18. ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร หรือไม่ ☐ เข้าร่วม ☐ ไม่เข้าร่วม ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
19. ท่านเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชนตรวจสอบ การเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งหรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20. ท่านเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ประจำ หน่วยเลือกตั้ง หรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น ☐ อื่นๆ (ระบุ)	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง								
21. ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัด กำแพงเพชร หรือไม่ ☐ เข้าร่วม ☐ ไม่เข้าร่วม ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22. ท่านเป็นอาสาสมัครองค์การเอกชน ในการ สังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัด กำแพงเพชร หรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
23. ท่านเป็นอาสาสมัครตัวแทนของพรรคการเมือง ในการสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัด กำแพงเพชร หรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 3
จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549

ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
<p>ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางสื่อ ใดต่อไปนี้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>☐ 1. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน</p> <p>☐ 2. วิทยุชุมชน</p> <p>☐ 3. วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย</p> <p>☐ 4. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น</p> <p>☐ หนังสือพิมพ์รายวัน</p> <p>☐ สถานีโทรทัศน์</p> <p>☐ เคเบิลทีวี</p> <p>☐ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง</p> <p>☐ แผ่นพับ , ใบปลิว</p> <p>☐ วารสารประจำเดือนของหน่วยงานราชการ</p> <p>☐ รถประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง</p> <p>☐ การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ของ สนง. กกด. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร</p> <p>☐ สมาชิกในครอบครัว</p> <p>☐ สมาชิกในสถานที่ทำงาน</p> <p>☐ ตำราเรียน</p> <p>☐ โรงเรียน หรือ สถานศึกษาในท้องถิ่น</p> <p>☐ เพื่อน ๆ</p> <p>☐ หน่วยงานราชการในท้องถิ่น</p> <p>☐ ข้าราชการในท้องถิ่น</p> <p>☐ ญาติ พี่น้อง</p> <p>☐ นักเรียน นักศึกษา</p>	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-นามสกุล** : นางสาวภัทร ป้อมภา
- วันเดือนปีเกิด** : วันที่ 10 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515
- ที่อยู่ปัจจุบัน** : 12 ซอย 37 ถนนเทศบาล 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร
- การศึกษา**
- พ.ศ. 2544** : ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
- ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน**
- พ.ศ. 2543-
ปัจจุบัน** : พนักงานการเลือกตั้งประจำ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำแพงเพชร
167 ถนนเทศบาล 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร

